

“ДНДХ” ХХК

УЛААНБААТАР ХОТЫН НАЛАЙХ ДҮҮРГИЙН НУТАГ ДЭВСГЭР ДЭХЬ ГОРХИ-
ТЭРЭЛЖ БЦГ-Т ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛЖ БАЙГАА “ТЭРЭЛЖ СТАР РЕСОРТ”
ХХК-ИЙН 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

РД: 5235545

Улаанбаатар хот 2023 он

ГАРЧИГ

1.	ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	2
1.1.	Төслийн ерөнхий мэдээлэл	2
1.2	Төслийн хүчин чадал	7
1.3	Аялалын маршрут	10
1.4	Төсөл хэрэгжих орчны газар ашиглалт, дэд бүтцийн хөгжил.....	11
1.5	Төслийн орчны нийгэм эдийн засгийн хөгжлийн түвшин.....	13
2.	СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ.....	14
3.	ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	16
4.	ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ 18	
5.	ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	19
6.	2022 ОНЫ ОРЧНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	19
7.	2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ	21
8.	2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ НӨЛӨӨЛӨДД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧ БОЛОН ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ 22	

1. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Төслийн ерөнхий мэдээлэл

Тус төсөл нь Улаанбаатар хот Налайх дүүргийн нутагт, Горхи-Тэрэлжийн БЦГ-ын хязгаарлалтын бүсэд хэрэгждэг. Талбайн хэмжээ 5.5 га.

Төслийг Улаанбаатар хотоос 60 км зайд Горхи-тэрэлжийн байгалийн цогцолборт газарт байрлах “Тэрэлж Стар Ресорт” аялал жуулчлалын бааз нь амралт, үйлчилгээний зориулалттай байгуулагдсан.

Зураг 1. Тэрэлж Стар Ресорт

Хүснэгт 1. Товч танилцуулга

Нэг. Ерөнхий мэдээлэл		
1.1	Төсөл хэрэгжүүлэгчийн мэдээлэл	“ДНДХ” ХХК РД: 5235435
1.2	Төсөл хэрэгжүүлэгчийн байршил	Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 6-р хороо, бага тойруу, 28-4 тоот Утас: 99115376
Хоёр. Төслийн талаарх мэдээлэл		
2.1	Төслийн нэр	“Тэрэлж Стар Ресорт” Аялал жуулчлалын бааз
2.2	Төслийн байршил	Налайх дүүргийн нутагт Горхи-Тэрэлж БЦГ-ын хязгаарлалтын бүсэд аялал жуулчлалын зориулалтаар авсан 5.5 га газарт хэрэгждэг.

		
2.3	Төслийн зорилго	<p>Төсөл хэрэгжих газрын байршил, байгалийн нөхцлийн давуу талд тулгуурлан үйл ажиллагаа явуулан, үйлчлүүлэгчдийн эрэлт хэрэгцээнд нийцсэн ая тухтай, тохилог үйлчилгээ бүхий эко аялал жуулчлалын бааз өргөтгөн байгуулна.</p>
2.4	Төслийн ерөнхий төлөвлөгөө	
2.5	Төслийн хүчин чадал	<p>“Тэрэлж Стар Резорт” зочид буудал нь орчин үеийн шийдэл бүхий 80-150 хүний хүчин чадалтай бөгөөд зочдын хэрэгцээнээс гэр амралт сонгох боломжтой. Үүнд 100 хүн хүлээн авах 26 цомцог гэр, 50 хүн хүлээн авах 24 люкс гэр, 60-80 хүний багтаамжтай Мичид ресторан, 120-150 хүний багтаамжтай “Марал” гэр ресторантай үйл ажиллагаагаа явуулж байна.</p> <p>Ажиллах хүч: Зочин угтах-3, Өрөө үйлчилгээ-5, Аж ахуй-3, Ресторан-6, Гал тогоо-6, Удирдлага-4. Нийт 27 хүний бүрэлдэхүүнтэй ажилладаг.</p>
2.6	Төслийн хог хаягдал	Хатуу хог хаягдал:

Хатуу хог хаягдлын тооцоогоор хоногт 35.1кг, жилд 5.05 тн орчим хаягдал гарах бөгөөд харьяа дүүргийнхээ холбогдох /ТҮК/-тэй байгууллагатай гэрээ байгуулсны үндсэн дээр хог хаягдлын нэгдсэн цэгт хүргэх, ачуулах асуудлыг цаг тухайд нь тогтмол шийдвэрлэдэг байна. /Хавсралтаар хуурай хог хаягдлын гэрээг харуулав/

Хог хаягдлыг дараах байдлаар ангилан ялгана.

- ✚ Дахин ашиглах боломжтой хог хаягдал: Төрөл бүрийн цаас, картон, цаас, хуванцар сав, сав баглаа боодол, төрөл бүрийн шилэн сав, модон эдлэлийн хаягдал, гялгар уут гэх мэт
- ✚ Бусад хог хаягдал: Үнс, түргэн муудах хоол хүнсний хаягдал, ариун цэврийн хэрэглэлийн хаягдал, дахин ашиглах хог хаягдлын ангилалд ороогүй бусад хог хаягдлууд
- ✚ Ахуйн аюултай хог хаягдал: Өөрөө явагч тээврийн хэрэгслээс үүсэх хаягдал /ашигласан тос, масло, үл хөлдөх шингэн, дугуй/ унтраалга-залгуурын төхөөрөмж, өдрийн гэрэл, электрон барааны хаягдал /компьютер, телевизор% гар утас/ цэвэрлэгээний бодис, зарим тусгай батерей зэргүүд хамаарна.

Шингэн хог хаягдал:

Шингэн хог хаягдлын тооцоогоор хоногт 8.56 м³, жилд нийт хэрэглэх усны хэмжээ 3 124.4 м³/жил, үүнээс 70%-ийг хаягдал ус гэж үзвэл 2 187.08 м³/жил болно.

Төслөөс гарсан бохир усыг зөөврийн аргаар 5 тонны багтаамж бүхий зориулалтын машинаар соруулна. “МҮТТ” ХХК-ийн дотоодод үйлдвэрлэж байгаа бохир ус агуулах 2 ширхэг 50м³ ын бохирын танк (бохиروо соруулах худагт таг, агааржуулалтын хоолойтой сэт) –ыг суурилалтын ажлыг мэргэжлийн компаниар хийлгүүлж, газрын хэвлийд хөлдөлтийн түвшингээс доор 4-5 метрт байгуулж ашигладаг.

Хийн хаягдал:

		Баазын хийн хаягдал үүсэх эх үүсвэрүүд гэвэл автомашины угаа, тээврийн хэрэгслийн тоосжилт зэрэг байна.
2.7	Ариун цэврийн байгууламж	<p>Аялал жуулчлалын бааз дотор төвлөрсөн ариун цэврийн байгууламжтай бөгөөд байгаль орчинтой зөв зохистой харьцах тухай санамжуудыг байрлуулж ба экологийн боловсролын хэсэг, булантай бий болгосон.</p>
2.8	Усан хангамж	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Амралтын газрын цэвэр усны хангамжийг өөрийн гүний худгаас хангадаг. ✚ Төсөл хэрэгжүүлэх компани нь Усны тухай хуулийн 28.6, 28.11 дэх заалт, 29 дүгээр зүйлд заасны дагуу ус ашиглах зөвшөөрөл, эрхийн бичиг авч, ус ашиглах гэрээ байгуулан ажиллана.
2.9	Цахилгаан хангамж	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Цахилгаан хэрэглээгээ нэгдсэн сүлжээ буюу “Улаанбаатар цахилгаан түгээх сүлжээ” ХХК-ний дэд станц байгуулсны үндсэн дээр эрчим хүчний асуудлыг бүрэн шийдвэрлэдэг. <i>/Хавсралтаар цахилгаан эрчим хүчний зураг болон гэрээг хавсаргав/</i> ✚ Зориулалт бүхий шонгуудыг газарт суулган бэхлэж, цахилгааны утас татах, дэд станц байрлуулах, цахилгааны шугамны гадна ба дотор талын холболтын ажлыг тусгайлсан зураг гаргаж, мэргэжлийн хүмүүсээр өндөр түвшинд гүйцэтгүүлсэн.

		
2.10	Дулаан хангамж	<p>✚ Тус байгууламж нь халаалтанд эрчим хүчний хэмнэлттэй халаалтын систем ашигладаг.</p>

Хүснэгт 2. Төслийн 5.5 га талбайн захын цэгүүдийн солбилцол

Цэгийн дугаар	WGS84 системээр	
	Е	N
1	107 26 52.325	47 51 43.173
2	107 26 48.403	47 51 46.552
3	107 26 43.686	47 51 44.718
4	107 26 41.280	47 51 47.520
5	107 26 49.490	47 51 50.403
6	107 26 52.015	47 51 47.957
7	107 26 54.182	47 51 48.173
8	107 26 50.155	47 51 51.389
9	107 26 53.520	47 51 54.000
10	107 26 00.900	47 51 47.337
11	107 26 58.764	47 51 44.784
12	107 26 55.673	47 51 47.028
13	107 26 52.593	47 51 46.474
14	107 26 54.222	47 51 43.752

Зураг 2. Тэрэлж Стар Резортын байршил Тэрэлжийн замаас 1.0км

1.2 Төслийн хүчин чадал

Үндсэн барилга байгууламж:

Гэр ресторон

Мичид ресторон, 120-150 хүний багтаамжтай “Марал” гэр ресторантай үйл ажиллагаагаа явуулж байна.

Гэр байшин

Нийт талбай нь 40м² бүхий 4 амрагчид зориулж иж бүрэн тохижуулсан. Байр нь дотроо

- Төслийн талбайд нийт 100 хүн хүлээн авах 26 цомцог гэр, 50 хүн хүлээн авах 24 люкс гэр байна.

Монгол гэр

Монгол ахуйн дурсгалт эд зүйлс байдаг.
Дотоод тохижилт:
- Сувинерууд

Худаг

Баазын хэмжээнд нийт 1 худаг байрлана. Уулын бэлд байрлах тул худаг гүн 90-100 метр гүн ухаж худаг гаргасан. Баазыг усаар хангах 10тн, 20тн-ын 2 танканд усаа хуримтлуулж ус түгээх рvc хоолойгоор хуваарилдаг. Усны хоолой нь 150-н гипсэн хоолойгоор хийгдсэн рvc материалаар хөлдөлтөөс хамгаалсан.

Граж

30 автомашины ил зогсоолтой.

Асфальтан зам болон явган хүний зам

Төслийн талбайд автомашины зам болон явган хүний замыг сайн шийдсэн тул шороон замаас үүдсэн хөрс ургамлын талхагдал багатай.

Гэрэлтүүлэг

Явган хүний замын гэрлүүд нь оройн 21:00-05:00 хүртэл ажилладаг автомат тохируулгатай эрчим хүчинд хэмнэлттэй LED гэрэл ашигладаг. Төслийн талбайн явган хүний замын хажууд байрлах намхан гэрлүүд нь нарны эрчим хүчийг ашигладаг давуу талтай.

“Тэрэлж Стар Ресорт” амралтын бааз нь орчин үеийн шийдэл бүхий 80-200 зочны өрөөтэй бөгөөд зочдын хэрэгцээнээс хамаарч гэр буудал сонгох боломжтой

Ажиллах хүч: Зочин угтах-3, Өрөө үйлчилгээ-5, Аж ахуй-3, Ресторан-6, Гал тогоо-6, Удирдлага-4. Нийт 27 хүний бүрэлдэхүүнтэй ажилладаг.

Зураг 3. Аялал жуулчлалын бааз

1.3 Аялалын маршрут

Зураг 4. Гүнжийн сүм

Гүнжийн сүм: Улаанбаатар шулуунаар 70-аад км-ын зайд байрлана. Уг сүмийн хэрэмний өндөр 2,5 м, зузаан нь 0,3 м, өргөн урт нь хааш хаашаа ижилхэн 70 м тэг дөрвөлжин юм.

Зураг 5. Мэлхий хад

Мэлхий хад: Улаанбаатараас 65км зайтай орших Налайх дүүргийн Горхи-Тэрэлж БЦГ-ын нутаг дэвсгэрт байгалийн нэн сонин тогтоцтой мэлхийн хэлбэртэй Мэлхий хад хэмээх өндөр цохио байдаг юм. Энэ хадны өндөр 24 метр бөгөөд өмнө нь Мөнгөт хад Мөнгөт цохио, Мөнгөт хад гэж нэрлэдэг байжээ.

Зуун ламын агуй: Тэрэлжийн бүс нутагт Мэлхий хаднаас наана, УБ хотоос 50 гаруй км газарт тохиолдох замын дэргэдэх агуй юм. Зүүн тийш зам руу харсан талд нь өгсөж гардаг нарийхан жим байх агаад дунд хэрд нь хэвтээгээр орох хэмжээний ам бий.

Зураг 6. Зуун ламын агуй

Арьяабалын сүм: Тус сүмийг бясалгалын сүм гэх агаад 1998-2004 онд барьж дуусгажээ. Сүмийг тойруулан 108 жижиг суварга, шашны 8 тахил, хангагч эрдэнэ, соёмбо зэрэг бэлгэдлээр чимэглэсэн төмөр хашаагаар хүрээлжээ.

Зураг 7. Арьяабалын сүм

Төслийн хүрээнд эко аялалыг гол түлхүүр болгон хөгжүүлэхээр төлөвлөж байгаа бөгөөд Спорт-адал явдлын аялал, Ногоон аялал, Соёлын аялал, Ухамсартай аялал жуулчлал гэсэн төрлүүд багтаж байна.

1.4 Төсөл хэрэгжих орчны газар ашиглалт, дэд бүтцийн хөгжил

Цахилгаан хангамж: Цахилгаан үүсгэвэр нь 10кв хүчин чадалтай дэд станцтай. Цахилгаан хангамжийн байдалд “Үйлдвэр албан байгууллагын цахилгаан тоног төхөөрөмжийн ашиглалт, аюулгүй ажиллагааны дүрэм”-г дагаж мөрддөг. /Дэд бүтцийн сайдын 2003 оны 12-р сарын 24 өдрийн 257 тоот тушаалаар батлав./ Тус баазын цахилгаан үүсгүүрийг хамгаалалтын торон хашаа байгуулсан.

Зураг 8. Цахилгаан үүсгэвэр, нөөцийн генератор

Дулаан хангамж: Амралтын байр болон гэр буудлын бүх дулаан хангамжийг цахилгаан ашигладаг усан бойлороор шийдэж өгсөн. Энэ шийдэл нь агаарын бохирдол үүсгэхгүй эко аялал жуулчлалыг дэмжиж байгаа юм.

Зураг 9. "Гэр байшин" угаалгын өрөө

Замын тэмдэгжүүлэлт: Автомашины тэмдэг тэмдэглэгээг стандартын дагуу шаардлагатай байршилд суурилуулах шаардлагатай.

Цэвэр болон бохир усны хоолой:

Гэр байшин болон амралтын байрнууд нь тус бүртээ ундны ус болон бохирын хоолойнд холбогдсон. Бохир болон усны хоолой нь өвлийн хөлдөлтөөс сэргийлж PVC материалаар шийдсэн.

Зураг 10. Усны хоолой

Бохирын хоолойнууд нь 2ширхэг 50тн-ын танкуудад цугладаг. Зуны улиралд сард 1 удаа зөөврийн машинаар соруулдаг.

Зураг 11. Бохир усны танк

Автомашин болон явган хүний зам: Хөрс ургамлын элэгдэл, талхагдлаас сэргийлэн явган хүний зам болон автомашины замын сүлжээ бий болгосон.

Зураг 12. Автомашины зам болон явган хүний зам

1.5 Төслийн орчны нийгэм эдийн засгийн хөгжлийн түвшин

Налайх дүүрэг нь Баянзүрх дүүрэг, Төв аймгийн Сэргэлэн, Эрдэнэ сумтай хиллэдэг ба засаг захиргааны нэгж 7 хороо бүхий 68,7 мянган га талбай нутаг дэвсгэр, 8992 өрхийн 32513 хүн амтай, 40568 малтай. Нийслэл хоттой авто болон төмөр замаар холбогдсон. Төрийн төсөвт 28 байгууллагатай, ерөнхий боловсролын сургуульд 6000 гаруй сурагч, Мэргэжлийн Сургалт Үйлдвэрийн Төвд 1200 гаруй хүүхэд, цэцэрлэгт 1126 хүүхэд тус тус суралцдаг. 120000, 45000 квт-ийн хос шугамаар Улаанбаатартай холбогдсон, эрчим хүчний хэрэглээг 10 дахин нэмэгдүүлэх чадалтай өртөөтэй.

Нийслэлийг цэвэр усаар хангаж буй дээд эх үүсвэртэй холбогдсон. Дулааны одоогийн хэрэглээг 3 дахин нэмэгдүүлэхэд хангах дулааны станцтай. Цэвэрлэх байгууламжийн хувьд нийслэлтэй холбогдож байгаа.

Уул уурхайн, шилний үйлдвэр, эрчим хүч, авто, оёдлын мэргэшсэн инженер техникийн ажилтан, ажилчдын ажиллах хүчний нөөцтэй. Зүүн аймгууд болон нийслэлийг холбосон уулзвар газар тул хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүнийг хүлээн авч боловсруулах үйлдвэр малын зах байгуулах боломжтой.

Налайх дүүрэгт Чингисийн хүрээ, Түрэгийн Тоньюкукийн хөшөө, Хан Хэнтийн Дархан Цаазат Газар, Горхи Тэрэлжийн Байгалийн Цогцолборт Газар зэрэг түүхийн дурсгалт болон байгалийн үзэсгэлэнт газар олонтой. Туул голын “Хар шугуйн” Хөх Тэрмэсийн Чингис уулын бэлд “Чингисийн хүрээ” нэртэй газар байдаг.

Одоогоор Налайх дүүрэг Чех, Солонгос, Сингапур, БНХАУ-тай гадаад харилцаатай бөгөөд ойрын хугацаанд Налайх дүүрэгт 3000 айлын иж бүрэн орон сууцны хороолол баригдахаар төлөвлөгдсөн.

Ойрын ирээдүйд Налайх дүүрэг аж үйлдвэрийн шинэ паркттай болж барилгын 40 гаруй дунд, жижиг үйлдвэр ашиглалтанд орсноор, ажлын байр нэмэгдэнэ. Хан Хэнтий, Горхи Тэрэлжийн байгалийн цогцолбор газарт тулгуурлан аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх боломжтой. Хөдөө аж ахуйн талаар эрчимжсэн мал аж ахуйтай, хүнсний ногоо, жимс жимсгэний мод голлон тариалах газар тариаланг хөгжүүлэх боломжтой дүүрэг юм.

2. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ БИЕЛЭЛТ

“ДНДХ” ХХК нь аялал жуулчлалын бааз амралтын үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг хамгийн бага түвшинд байлгах улмаар үүссэн сөрөг нөлөөллийг бууруулах, болзошгүй аюул эрсдэлийг гаргахгүй байх тал дээр зорилт тавин ажиллаж байна.

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Байгаль орчны бүрдэл хэсгүүд	Болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ	Биелэлтийн үр дүн
1			Агаарын бохирдлын (NO ₂ , SO ₂ , CO, Тоос) шинжилгээ хийлгэж байх. БОШТЛ-ын багажаар сард 1 удаа.	Агаар дуу чимээний шинжилгээг хавсралтаар оруулав.
2			Дуу шуугианы хэмжилт (1 цэгт дууны түвшин хэмжигч NL-04 багажаар) хийж, дуу, шуугиан бүхий машин механизмын ашиглалтыг оновчтой төлөвлөх, үр ашиггүй ашиглалтыг багасгах . Уг багажийг хэрэв БОШТЛ, “ОС МТ” ХХК зэргээс түрээслэвэл түрээсийн зардал нэг удаа 30000 төг	Жилд 1 удаа дууны түвшин хэмжигч NL-04 багажаар хэмжилтийг хийсэн. Амрагч олон үед оройн хүлээн авалтын үед дуу чимээ дунд зэрэг, ажлын өдрүүдээр амгалан тайван болно. Агаар дуу чимээний шинжилгээг хавсралтаар оруулав. Зардал: 30.0 төг
3	Усны нөөц, чанар	Газрын доорх усыг авч ашигласанаар газрын доорх урсацын горим алдагдах, усны бохирдол, шатах тослох материалыг алдсанаар газрын доорх ус бохирдох, газар доорх устай холбогдон ургадаг ургамжилтад сөргөөр нөлөөлж болзошгүй. Мөн	Бохир ус дамжуулах хоолойн холбоосуудаар ус алдагдаж байгаа эсэхийг үе үе хянах, тухай бүр нэн даруй засвар хийх	Ажил үүргийн хуваарийн дагуу хариуцсан сантехник, слесарийн ажилтнууд хариуцаж өдөр бүр шалгаж байна. Гэр байшин болон амралтын байрнууд нь тус бүртээ ундны ус болон бохирын хоолойнд холбогдсон. Бохир болон усны хоолой нь өвлийн хөлдөлтөөс сэргийлж рvc материалаар шийдсэн.
			Ус ашиглалтын гэрээг дүүргийн ЗДТГ болон бусад холбогдох байгууллагатай хийж баталгаажуулах, төлбөрийг цаг тухай бүр төсвийн дансанд оруулах	Хавсралтаар оруулав.

“ДНДХ” ХХК-ийн Улаанбаатар хотын Налайх дүүргийн нутагт Горхи-Тэрэлжийн БЦГ-ын хязгаарлалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулж байгаа “Тэрэлж Стар Ресорт” аялал жуулчлалын бааз төслийн 2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

		<p>Бохир ус дамжуулах шугам хоолойг зориулалтын бус материалаар хийх, шугам хоолойд гэмтэл үүсэх зэргээс гүний усыг бохирдуулж болзошгүй.</p>	<p>Худгийн эргэн тойрон хамгаалалтын бүс тогтоох, сэргээн засварлах</p>	
4			<p>ТХГН-ийн захиргаатай байгуулсан газар ашиглалтын гэрээний дагуу газрын төлбөрийг цаг тухай бүр төсвийн дансанд оруулах</p>	<p>2023 оны 03 сарын эцсийн байдлаар газрын төлбөрийн үлдэгдэлгүй болох тухай Налайх дүүргийн газрын албан бичгийг хавсаргав.</p>
	<p>Осол эрсдлийн менежмент</p>		<p>Гал унтраах хэрэгслээр баазыг бүрэн хангах арга хэмжээ авах, галыг унтраах талаар тодорхой түвшинд бэлтгэлийг хангуулах арга хэмжээ зохион байгуулах /, утааны мэдрэгч, гал гарсан тохиолдолд ашиглах зориулалттай галын автомат гидрант, аврах шат, хаалга, тэдгээрийн байршлын тойм зураглал, яаралтай мэдээлэл дамжуулах цахилгаан холбоо зэргээр бүрэн тоноглох/</p>	
			<p>Байгаль орчин, аялал жуулчлалын мэдээллээс гадна ус, цахилгаан хэмнэх, хог хаягдлыг багасгах, саарал ус эргүүлэн ашиглэх талаар анхааруулга, сурталчилгааны материал тарааж, сурталчилгааны арга хэмжээнд нутгийн иргэд, зочдыг татан оролцуулдаг байна.</p>	<p>Хамгаалалтын захиргаатай хамтарсан сурталчилгаа, хог хаягдлыг багасгах арга хэмжээнд оролцдог</p>
			<p>Сурталчилгааны арга хэмжээг орон нутаг дахь Хамгаалалтын захиргаа, түүний мэдээллийн төвүүдээс</p>	<p>Хамгаалалтын захиргаатай хамтарч ажилладаг. Хамгаалалтын захиргааны санал болон хяналтын хуудсыг хавсаргав.</p>

“ДНДХ” ХХК-ийн Улаанбаатар хотын Налайх дүүргийн нутагт Горхи-Тэрэлжийн БЦГ-ын хязгаарлалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулж байгаа “Тэрэлж Стар Ресорт” аялал жуулчлалын бааз төслийн 2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

	мэргэжлийн зөвлөмж авч, арга хэмжээг хамтран зохион байгуулах	
	Нөлөөллийг бууруулах нийт зардал	2380.0

3. ОРЧНЫ ТОХИЖИЛТ, ЦЭЦЭРЛЭГЖҮҮЛЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал төг	Биелэлтийн үр дүн
	1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Нэгж талбарын зөвшөөрөлтэй хилийн дагуу хашаалах, ногоон байгууламжийг хамгаалах	Ногоон байгууламжийн төлөвлөгөөний дагуу Ерөнхийлөгчийн 1 тэрбум тарих хөдөлгөөний хүрээнд нарс, хайлаас мод тарьсан	Төслийн талбайд	ширхэг	20	6000	20ш x 6000₮ =120.0	Ойжуулалтын тайланг хавсаргав.

“ДНДХ” ХХК-ийн Улаанбаатар хотын Налайх дүүргийн нутагт Горхи-Тэрэлжийн БЦГ-ын хязгаарлалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулж байгаа “Тэрэлж Стар Ресорт” аялал жуулчлалын бааз төслийн 2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

2.	Нэгж талбарын зөвшөөрөлтэй хилийн дотор ногоон байгууламж тарих	Төслийн талбайд эгнүүлэн 2 эгнээ космос цэцэг болон наран цэцгийн мандал байгуулах (Тайлбар: “Улаанбаатар хотын 2014 онд тарилтад тэнцэх мод сөөгийн тарьц, суулгацын ААНБ-ын судалгаа” “Тоонот байгаль” ТББ-ын үнийн дүнгээр авав.)	Төслийн талбайд	кг	4	150.000	4кг x 120.000Т =500.0	
	Нийт						620.0	

4. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Төслийн талбай болон түүний нөлөөллийн бүсэд ямар нэгэн түүх соёлын дурсгалт зүйл ба археологийн олдвортой газар байхгүй. Төслийн хэрэгжилтийн явцад ямарваа нэгэн түүх соёлын дурсгалт зүйл олдох үед холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу засаг захиргааны байгууллага болон холбогдох байгууллага болох ШУА-ийн Түүхийн хүрээлэнд даруй мэдэгдэж төслийн үйл ажиллагааг түр хугацаагаар зогсооно.

5. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Хог хаягдал хадгалах зориулалтын цэгт хогийн савыг 3-аас доошгүй төрлөөр ялгаж, тэмдэгжүүлсэн байх		
Нийтийн эзэмшлийн талбай, үйлчилгээний орчинд болон хариуцан хамгаалах талбайн орчинд хогийн сав байрлуулах, Байр сууц бүрт орчинтойгоо зохицсон материал, өнгө үзэмж бүхий хогийн савтай байх		
Эдэлбэр газар, түүний эргэн тойрны хариуцан хамгаалах талбайг хог хаягдалгүй, цэвэр цэмцгэр байлгах		Жилд 24 удаа х 20.0= 480.0 /Хог хаягдлын хүчинтэй гэрээг хавсаргав/
Нэг удаагийн хэрэглээний зүйлээс татгалзаж, дахин ашиглагдах материалаар хийсэн эд зүйлс хэрэглэх		/Шаазан болон никель материалаар хийсэн аяга шаазан, сав суулга ашигладаг

6. 2023 ОНЫ ОРЧНЫ ХЯНАЛТ-ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

№	Хянах үзүүлэлтүүд	Хяналт шинжилгээ хийх байршил	Хяналтын давтамж	Биелэлтийн үр дүн
1	Агаарын чанар: Агаарын тоосны (TSP, PM ₁₀ , PM _{2.5}) шинжилгээг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэх	Төслийн талбайн автозогсоол	Тоосны хяналт: Төслийн талбайд 1цэгт жилд 3 удаа /хавар, намар, зун/	Хавсралтаар шинжилгээний бичгүүдийг хавсаргав Шинжилгээний үр дүнгээр 1. Агаарын чанарын хяналтын цэгээс авсан нийт тоосны хэмжээг MNS 4585:2016 “Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий

“ДНДХ” ХХК-ийн Улаанбаатар хотын Налайх дүүргийн нутагт Горхи-Тэрэлжийн БЦГ-ын хязгаарлалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулж байгаа “Тэрэлж Стар Ресорт” аялал жуулчлалын бааз төслийн 2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

	Агаарын бохирдлын (NO ₂ , SO ₂ , CO, Тоос) шинжилгээ хийлгэж байх. БОШТЛ-ын багажаар.		1 удаадаа Өдөрт 2 удаа Агаарын найрлага: улиралд 1 удаа буюу жилд 3 удаа	<p>шаардлага” стандарттай харьцуулахад хүлцэх агууламжаас даваагүй, хэвийн хэмжээнд байна.</p> <p>2. Дуу шуугианы үзүүлэлтийг хяналтын цэгийн ойр орчимд хэмжсэн ба 16 цагийн дундаж үр дүнг MNS 4585:2016 “Агаарын чанар. Техникийн ерөнхий шаардлага” стандарттай харьцуулахад барилгын ажлын талбайн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс давсан үзүүлэлт илрээгүй, хэвийн хэмжээнд байна.</p> <p>3. Төслийн талбайн орчим дахь худгийн уснаас 2023 оны 11 сард авсан хаягдал усны хүнд металлын шинжилгээний үр дүнг MNS 4943 : 2015 “Хүрээлэн байгаа орчин. Усны чанар. Хаягдал ус. Ерөнхий шаардлага” стандарттай харьцуулахад үзүүлэлтүүдийн хувьд зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс даваагүй байна.</p> <p>4. Хөрсний хүнд металлын шинжилгээний үр дүнг MNS 5850:2019 “Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ” стандарттай харьцуулахад “Төгрөг Баян Хангай” ХХК-ийн 2023 оны 11 сард хийсэн мониторингийн судалгаагаар хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ стандарттай харьцуулахад хүлцэх, хортой болон аюултай агууламжаас доогуур буюу хөрсөнд бохирдол илрээгүй.</p>
2	Усны хяналт шинжилгээ: Усны чанар: рН, ууссан нийт давс (жингийн аргаар), нийт хатуулаг (CaCO ₃), Ca, Mg, Na, K, SO ₄ , NO ₂ , NO ₃ , NH ₄ , As, Cd, Cu, Hg, Pb, Zn, Cr, Fe, Ni, үнэр, өнгө, нүүрсустөрөгчид (нефть бүтээгдэхүүний бохирдол)	Худаг: Унд ахуйн усыг хангаж буй гүний худагас	Улиралд 2 удаа	
	Усны түвшин (газрын гадаргаас доош, м-ээр)	Унд ахуйн усыг хангаж буй гүний худагт	Ус ашиглахаас өмнө нэг удаа, ус ашиглах явцад сар бүр, ашиглалт дууссаны дараа нэг удаа	
3	Хөрсний төлөв байдал, бохирдол: Хөрсний морфологи бичиглэл, рН, цахилгаан дамжуулалт, давс %, ялзмагийн агууламж %, шим тэжээлийн элемент (NO ₃ , P ₂ O ₅ , K ₂ O), хөрсний механик бүрэлдэхүүн, нүүрс устөрөгчийн нэгдлүүд, кадми, хром, кобальт, зэс, хар тугалга, мангани, никель, цайр	Төслийн талбайн хог хаягдлын цэг эсвэл бохирын шугамын холболт хэсэг сонгох	Төслийн үйл ажиллагаа эхлэхээс өмнө 1 удаа, Жилд 1 удаа	
4	Амьтан, ургамлан нөмрөг: Амьтан, ургамлан нөмрөгийн маршрутын судалгааны бичиглэлд заасан үзүүлэлтүүд, амьтан, ургамлуудын мониторинг хийх	Төслийн талбайн хашаанаас дотор болон гаднах 3км зай доторх нөлөөлөл, Хог	Төслийн хэрэгжилтийн туршид жилд нэг удаа (7 сард) Төслийн талбайн 5 км зай дотор	БОНБНУ дотор багтсан болно.

“ДНДХ” ХХК-ийн Улаанбаатар хотын Налайх дүүргийн нутагт Горхи-Тэрэлжийн БЦГ-ын хязгаарлалтын бүсэд үйл ажиллагаа явуулж байгаа “Тэрэлж Стар Ресорт” аялал жуулчлалын бааз төслийн 2023 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

	хаягдлын цэгийн ойролцоо	
Төслийн байгаль орчны хяналт шинжилгээний ажлын тухайн жилийн нийт зардлын дүн		1010.0

7. 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Хариуцах хүн	Биелэлтийн үр дүн
1	Ус ашиглах гэрээ сунгуулах, Ус ашиглах дүгнэлт гаргуулах	Менежер Цолмон	Хавсралтаар оруулав.
2	Газар ашиглах гэрчилгээг сунгуулах	Менежер Цолмон	Хавсралтаар оруулав. Тусгай зөвшөөрлийн талар нутагт газар ашиглах тусгай гэрчилгээний хэмжээг, өөрчлөлт, сунгалт хийсэн бүртгэл

8. 2023 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨГ НӨЛӨӨЛӨЛД ӨРТӨГЧ ОРШИН СУУГЧ БОЛОН ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам шинээр батлагдсантай холбогдуулан БОМТ-ны хэрэгжилтийн явцыг хамгаалалтын захиргаа болоод холбогдох төрийн байгууллагуудад дараах хуваарийн дагуу тайлагнахаар төлөвлөв.

Хүснэгт 3. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг тайлангах хуваарь

№	Хийгдэх ажил	Тайлагнах хугацаа	Хариуцах хүн	Биелэлтийн үр дүн	Оролцогч талууд
1	2023 оны батлагдсан БОМТөлөвлөгөөг танилцуулан тусгагдсан ажлыг эхлүүлэх	2023.6 сар	Менежер Б.Сайнбилэг	Зургаар оруулав	Хамгаалалтын захиргааны БОХУ-ын байцаагч, орон нутгийн иргэд, ажилтнууд
2	БОМТ-ны хэрэгжилт болоод ногоон байгууламжийн ажлын явцтай танилцах	2023.8 сар	Менежер Б.Сайнбилэг		
3	БОМТ-ний дагуу хийгдсэн ажлыг хүлээлгэн өгөх	2023.10 сар	Менежер Б.Сайнбилэг		
4	БОМТ-ны дагуу хийгдсэн ажлыг тайлагнах	2023.11 сар	Менежер Б.Сайнбилэг	Хамгаалалтын захиргаа, БОАЖЯ	

ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ГАЗАР
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, ХЭМЖИЛ ЗҮЙН
ТӨВ ЛАБОРАТОРИ

17043, Үйлдвэр 2-4, Чингисийн өргөн чөлөө гудамж,
Хан-Уул дүүрэг, 20-р хороо, Утас: 11-341818
E-mail: bohzt@gmail.com

СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2023/A-142
Дээжийг ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "ДНДХ" ХХК
Дээжийг авсан хүний нэр, албан тушаал : Б.Батхишиг агаарын хэсэг
Дээжийн тоо, төрөл : 2 агаар ,2 дуу чимээ
Сорьц авсан огноо : 2023.06.02
Дээжийн тодорхойлолт : Горхи-Тэрэлж БЦГ, төслийн талбай
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS 0017-2-5-12:2021, MNS 0017-2-5-11:2021
САЗ А07-2016
Шинжилсэн огноо : 2023.06.03
Хуудасны тоо : 1/1

Үр дүн :

№	Сорьц авсан цэг	Сорьц авсан өдөр	Сорьц авсан цаг	Хүхэрлэг хий мг/м ³	Азотын давхар исэл мг/м ³	Нийт Тоос /TSP/ мг/м ³	Дуу чимээ /ДБА/
1	N47°51' 57.63", E107°26'36.29"	VI/2	12:05	0.009	0.021	0.140	40
2	N47°51' 62.97", E107°26'03.37"	VI/2	12:45	0.010	0.025	0.120	44
Агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016 (20 минутын хэмжилт)				0.450	0.200	0.500	60

Шинжилгээ гүйцэтгэсэн:
Агаарын хэсгийн инженер

Хянаж баталгаажуулсан:
Байгаль орчны шинжилгээний хэлтсийн дарга

Д.Түмэндэлгэр

Б.Бархасрагчаа

Хуулбарлан хэрэглэхийг хориглоно.
Сорилтын дүн нь зөвхөн шинжилсэн сорьцонд хүчинтэй

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 23/11-14/-5

Захиалагч: “Төгрөг баянхангай” ХХК

Дээж авсан цэг: “ДНДХ” ХХК, Горхи-Тэрэлж БЦГ

Сорьц авсан огноо: 2023 оны 11 сарын 11

Уст цэгийн төрөл: худаг

Зориулалт:

Харилцах утас:

Аргын стандарт: MNS1097:1970

Катион	1 дм ³			Анион	1 дм ³		
	мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%		мг/л	мг-экв/л	мг-экв/%
Ca ⁺⁺	62.00	3.09	54.37	CO ₃ ⁻	0.00	0.00	0.00
Mg ⁺⁺	23.00	1.89	33.26	HCO ₃ ⁻	240.00	3.93	69.10
Fe	0.00	0.00	0.00	Cl ⁻	52.00	1.47	25.77
K ⁺	2.00	0.05	0.90	SO ₄ ⁻	9.00	0.19	3.29
Na ⁺	15.00	0.65	11.47	NO ₃ ⁻	6.50	0.10	1.84
Дүн	102.00	5.69	100.00	Дүн	307.50	5.69	100.00

Анион катионуудын нийлбэр:

(Σ_{A+K} 409.5 мг/л

HCO₃ ийн хагасыг хассан анион,
катионуудын нийлбэр: 289.5 мг/л

Физик үзүүлэлтүүд

Өнгө: 0-өнгөгүй

Үнэр: 0-үнэргүй

Булингар: Булингаргүй

Тунгалаг: Тунгалаг

Хуурай үлдэгдэл, мг/л: 262 ppm

Ерөнхий хатуулаг: 4.98 мг-экв/л

/бага хатуулагтай ус /

Урвалын орчин: pH- 7.86

Цахилгаан дамжуулах чадвар:

ЕС -0.637 ds/m

TDS: 356 ppm

$$M(0.41) = \frac{HCO_3 \ 69 \ Cl \ 26}{Ca \ 54 \ Mg \ 33 \ [Na \ 11]}$$

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ Гидрокарбонатын анги, кальцийн бүлэг, II төрлийн Цэнгэг буюу дунд зэрэг эрдэсжилттэй, бага хатуулагтай.

Жич: усны сорьцыг шинжлүүлсэн байгууллага хувь хүн хариуцан гүйцэтгэсэн болно.

ЗАДЛАН ШИНЖЛЭГЧ:

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

ДЭНХЧИМЭГ

Б.СОЛОНГО Ph.D, Дэд проф.

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 23/11-17/1

Захиалагч: “Төгрөг баянхангай” ХХК

Дээж авсан цэг: “ДНДХ” ХХК, Горхи-Тэрэлж БЦГ

Сорьц авсан огноо: 2023 оны 11 сар 11 өдөр

Шинжилгээ хийсэн огноо: 11 сарын 17

Харилцах утас:

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилох сууриуд, мг-экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ²⁺	Mg ²⁺	P ₂ O ₅	K ₂ O
Дээж 1											
1	0-20	7.24	0.036	0.085	2.89	0.36	0.28	16	8	1.7	10
Дээж 2											
2	0-20	7.25	0.034	0.081	2.91	0.32	0.27	17	7	1.6	9

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Дээж 1								
1	0-20	23.6	42.9	13.0	9.6	4.2	6.7	20.5
Дээж 2								
2	0-20	22.3	41.3	15.2	10.4	4.5	6.3	21.2

3. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Дээж 1	0-20	36.9	40.1	0.0	79.8	36.8	19.7
Дээж 2	0-20	39.5	42.9	0.0	79.0	40.0	20.0
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү ишинжи. лгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжснд хамаарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД: (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд MNS3310:1991, MNS ISO10390, хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020, Хүнд металлуудыг - хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: Х.УУГАНЦЭЦЭГ, Д.ЭНХЧИМЭГ
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: Г.СОЛОНГО Ph.D, Дэд профессор

БАТЛАВ:
ХҮРЭЭЛЭН БУЙ ОРЧНЫ
БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТЫН
ГАЗРЫН ДАРГА

Б. БУЯННЭМЭХ

ЗӨВШӨӨРЧ, ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ ҮҮРЭГ ХҮЛЭЭСЭН:
"ДНДХ" ХХК ЗАХИРАЛ

С.АМГАЛАНБАТ

"ДНДХ" ХХК НИЙ УЛААНБААТАР ХОТ, ГОРХИ ТЭРЭЛЖИЙН БЦГ, ӨВӨР
ХҮҮШИЙН АМАНД ХЭРЭГЖИНЭ. "АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН БААЗ" ТӨСЛИЙН
2023 ОНД ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН РЕГИСТРИЙН ДУГААР: 5235545

ХЯНАСАН:
ХБОБЗГ-ЫН МЭРГЭЖИЛТЭН

ПҮРЭВ. ШИНЭЦЭЦЭГ

БОЛОВСРУУЛСАН:
"ДНДХ" ХХК БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ
МЭРГЭЖИЛТЭН

ГЭРЭЛМАА

2023 ОН

БАЙГАЛЬ ОРЧИН,
АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ
ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТТАЙ ГАЗАРТ
НУТАГТ ГАЗАР АШИГЛАХ

ГЭРЧИЛГЭЭ

Дугаар 0233038

Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасныг үндэслэн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 20 18 оны 05 дугаар сарын 01 өдрийн А/114 тушаалаар

УЛААНБААТАР аймаг (хот)

НАЛАЙХ сум (дүүрэг)-ын нутагт орших

ГОРХИ ТЭРЭЛЖИЙН БЦГ тусгай хамгаалалттай газар нутгийн

ӨВӨР ХҮҮШИЙН АМ нэртэй газарт 54968.1 га талбайг

Аялагч, зөвшөөрөл бүхий бусад хүн ашиглах зориулалтаар ашиглахыг Тусгай барилга байгууламжийг батлагдсан зураг, төсөл, зөвшөөрлийн дагуу барих хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуульд заасан нөхцөл,

журмын дагуу зөвшөөрч, энэхүү гэрчилгээг хүн, хуулийн этгээдийн

5235545 тоот гэрчилгээ (регистрийн дугаар)-тай

ДНДХ ХХК -д шинэчлэнжилийн хугацаагаар олгов.

Энэхүү гэрчилгээ нь газар ашиглалтад оруулсон аливаа нэмэлт, өөрчлөлт, сунгалтыг тэмдэглэх хавсралттай бөгөөд хавсралтгүй бол хүчингүйд тооцно.

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМНЫ ТУСГАЙ
ХАМГААЛАЛТТАЙ ГАЗАР НУТГИЙН БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТЫН
ГАЗРЫН ДАРГА Н.БААТАРЦОГТ

20 23 оны 08 сарын 15 өдөр

1119278525 +9085084

Тусгай хамгаалалттай газар нутагт газар ашиглах

_____ тоот гэрчилгээний нэмэлт, өөрчлөлт, сунгалт хийсэн бүртгэл

№	Газар ашиглах зориулалт, нэмэлт, өөрчлөлт, сунгалт	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын тушаал, шийдвэр	
		Он, сар, өдөр	Нэмэлт, өөрчлөлт, сунгалт хийж, тэмдэглэл хөтөлсөн албан тушаалтны гарын үсэг, гэмдэг
1.	Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2023 оны 08 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/294 дүгээр тушаал, Горхи-Тэрэлжийн БЦГ-ын хамгаалалтын захиргааны 2023.04.19-ний өдрийн 223 дугаар саналыг тус тус үндэслэн газар ашиглах эрхийн хугацааг 2028.05.01 -ний өдөр хүртэл сунгав.	2023.08.15	

Тайлбар: Гэрчилгээнд нэмэлт, өөрчлөлт, сунгалт хийхдээ Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын тушаалыг үндэслэн Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн бодлого зохицуулалтын газрын даргын гарын үсэг зурж, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны тэмдгээр баталгаажуулна.

ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАЙ ГАЗАР НУТАГТ ГАЗАР АШИГЛАХ
0233038 ТООТ ГЭРЧИЛГЭЭНИЙ ХАВСРАЛТ

/Гэрчилгээгүй бол хүчингүй/

Хоёр. Гэрчилгээгээр олгогдсон талбайн булангийн цэгүүдийн солбицлууд

№	Анхны солбицлууд, үндэслэл	Өөрчлөгдсөн солбицлууд, үндэслэл																																																									
1.	<p>Талбайн анхны солбицлууд</p> <p>А талбай</p> <table><tr><td>1</td><td>107° 26' 41.590" E</td><td>47° 51' 38.921" N</td></tr><tr><td>2</td><td>107° 26' 40.164" E</td><td>47° 51' 41.585" N</td></tr><tr><td>3</td><td>107° 26' 43.335" E</td><td>47° 51' 44.048" N</td></tr><tr><td>4</td><td>107° 26' 38.733" E</td><td>47° 51' 49.865" N</td></tr><tr><td>5</td><td>107° 26' 45.770" E</td><td>47° 51' 49.037" N</td></tr><tr><td>6</td><td>107° 26' 46.923" E</td><td>47° 51' 43.860" N</td></tr><tr><td>7</td><td>107° 26' 44.743" E</td><td>47° 51' 40.473" N</td></tr></table> <p>30000.1 квадрат метр</p> <p>Б талбай</p> <table><tr><td>1</td><td>107° 26' 48.308" E</td><td>47° 51' 47.929" N</td></tr><tr><td>2</td><td>107° 26' 50.376" E</td><td>47° 51' 49.569" N</td></tr><tr><td>3</td><td>107° 26' 51.222" E</td><td>47° 51' 49.107" N</td></tr><tr><td>4</td><td>107° 26' 52.264" E</td><td>47° 51' 49.904" N</td></tr><tr><td>5</td><td>107° 26' 50.314" E</td><td>47° 51' 51.494" N</td></tr><tr><td>6</td><td>107° 26' 53.760" E</td><td>47° 51' 53.784" N</td></tr><tr><td>7</td><td>107° 26' 59.522" E</td><td>47° 51' 48.580" N</td></tr><tr><td>8</td><td>107° 26' 56.485" E</td><td>47° 51' 46.561" N</td></tr><tr><td>9</td><td>107° 26' 52.464" E</td><td>47° 51' 49.742" N</td></tr><tr><td>10</td><td>107° 26' 51.465" E</td><td>47° 51' 48.975" N</td></tr><tr><td>11</td><td>107° 26' 53.757" E</td><td>47° 51' 47.817" N</td></tr><tr><td>12</td><td>107° 26' 52.077" E</td><td>47° 51' 46.145" N</td></tr></table> <p>24968 квадрат метр</p> <p>Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2023 оны 8 дугаар сарын 01-ний өдрийн А/294 дүгээр тушаал, Хамгаалалтын захиргааны 2023 оны 4 дүгээр сарын 19-ний өдрийн №223 тоот саналыг тус тус үндэслэн олгов.</p> <p>2023 оны 08 сарын 15-ны өдөр Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн бодлого зохицуулалтын газрын мэргэжилтэн:</p> <p> С.БЭЛЭГСАЙХАН</p>	1	107° 26' 41.590" E	47° 51' 38.921" N	2	107° 26' 40.164" E	47° 51' 41.585" N	3	107° 26' 43.335" E	47° 51' 44.048" N	4	107° 26' 38.733" E	47° 51' 49.865" N	5	107° 26' 45.770" E	47° 51' 49.037" N	6	107° 26' 46.923" E	47° 51' 43.860" N	7	107° 26' 44.743" E	47° 51' 40.473" N	1	107° 26' 48.308" E	47° 51' 47.929" N	2	107° 26' 50.376" E	47° 51' 49.569" N	3	107° 26' 51.222" E	47° 51' 49.107" N	4	107° 26' 52.264" E	47° 51' 49.904" N	5	107° 26' 50.314" E	47° 51' 51.494" N	6	107° 26' 53.760" E	47° 51' 53.784" N	7	107° 26' 59.522" E	47° 51' 48.580" N	8	107° 26' 56.485" E	47° 51' 46.561" N	9	107° 26' 52.464" E	47° 51' 49.742" N	10	107° 26' 51.465" E	47° 51' 48.975" N	11	107° 26' 53.757" E	47° 51' 47.817" N	12	107° 26' 52.077" E	47° 51' 46.145" N	<p>Өөрчлөгдсөн солбицлууд, үндэслэл</p> <p>1119278525 ± 9005084</p>
1	107° 26' 41.590" E	47° 51' 38.921" N																																																									
2	107° 26' 40.164" E	47° 51' 41.585" N																																																									
3	107° 26' 43.335" E	47° 51' 44.048" N																																																									
4	107° 26' 38.733" E	47° 51' 49.865" N																																																									
5	107° 26' 45.770" E	47° 51' 49.037" N																																																									
6	107° 26' 46.923" E	47° 51' 43.860" N																																																									
7	107° 26' 44.743" E	47° 51' 40.473" N																																																									
1	107° 26' 48.308" E	47° 51' 47.929" N																																																									
2	107° 26' 50.376" E	47° 51' 49.569" N																																																									
3	107° 26' 51.222" E	47° 51' 49.107" N																																																									
4	107° 26' 52.264" E	47° 51' 49.904" N																																																									
5	107° 26' 50.314" E	47° 51' 51.494" N																																																									
6	107° 26' 53.760" E	47° 51' 53.784" N																																																									
7	107° 26' 59.522" E	47° 51' 48.580" N																																																									
8	107° 26' 56.485" E	47° 51' 46.561" N																																																									
9	107° 26' 52.464" E	47° 51' 49.742" N																																																									
10	107° 26' 51.465" E	47° 51' 48.975" N																																																									
11	107° 26' 53.757" E	47° 51' 47.817" N																																																									
12	107° 26' 52.077" E	47° 51' 46.145" N																																																									

ГАЗРЫН ТӨЛБӨРИЙН ТООЦОО НИЙЛСЭН АКТ
№01113-2021/00429

Огноо: 2023-03-24

Эрх зүйн харилцааны мэдээлэл

Засаг даргын шийдвэрийн огноо:	2015-06-10,01113-114/2018
Газар эзэмшүүлэх, ашиглуулах гэрээний дугаар:	01113-2021/00429
Газар эзэмшигч иргэн, хуулийн этгээдийн нэр:	ДНДХ
Регистрийн дугаар:	5235545
Нэгж талбарын дугаар, гэрчилгээний дугаар:	1261110021,0
Газрын улсын бүртгэлийн дугаар:	
Газрын байршил, зориулалт:	6-р хороо Өвөр хүүшийн ам 0, Аялал, жуулчлалын бааз
Утасны дугаар:	99115376
Талбайн хэмжээ:	55299
Газрын жилийн төлбөр:	6635880
Газар эзэмших хугацаа:	5

Газрын төлбөр төлсөн байдлыг хүснэгтээр үзүүлэв:

№	Төлбөр тооцсон хугацаа /он/	Нөхөн төлбөр, алданги, торгууль /төг/	Тухайн онд төлөх төлбөр /төг/	Нийт төлөх төлбөр /төг/	Төлсөн төлбөр /төг/	Төлбөрийн үлдэгдэл /төг/
1	2021	0	5640500	5640500	3102275	2538225
2	2022	0	5640498	5640498	5640498	0
3	2023 оны 1-р улирал	0	1658970	1658970	1658970	0
	Дүн	0		10401743	10401743	0

2023-03-31-ний өдрийг хүртэл газрын төлбөрийн үлдэгдэл 0 төгрөг байна.

Газрын төлбөрөө нэхэмжлэхийн дагуу хугацаанд нь төлнө үү.

Тооцоо нийлсэн: Нийслэлийн Налайх дүүргийн газар зохион байгуулалтын албаны төлбөрийн мэргэжилтэн

Зөвшөөрсөн:

Хянасан: Дүүргийн Газар зохион байгуулалтын албаны дарга

/Т.Гангаамаа/

/ДНДХ/

/Ж.Тамир/

НИЙСЛЭЛИЙН ЗАСАГ ДАРГЫН ХЭРЭГЖҮҮЛЭГЧ АГЕНТЛАГ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ГАЗРЫН УС АШИГЛУУЛАХ
ДҮГНЭЛТ

2023 оны 04 сарын 10 өдөр

Дугаар 2023/13

Улаанбаатар хот

"ДНДХ" ХХК-ИЙН ЕРӨНХИЙ
ЗАХИРАЛ С.АМГАЛАНБАТ ТАНАА

1. **Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж байгууллага, захирлын нэр хаяг, утас факс, улсын бүртгэлийн дугаар:** "ДНДХ" ХХК, Ерөнхий захирал С.Амгаланбат, Сүхбаатар дүүрэг, 6 дугаар хороо, бага тойруу, 28, 4 тоот, Утас: 70002223, 94104210, Улсын бүртгэлийн дугаар: 9019087070, Регистрийн дугаар 5235545.
2. **Төслийн байршил /ХӨ;ЗУ/:** Налайх дүүрэг, 6 дугаар хороо, Горхи-Тэрэлжийн Байгалийн цогцолбор газар, Өвөр хүүшийн ам, 47°51'48.69"N, 107°26'47.87"E.
3. **Үйлдвэрлэл, үйлчилгээний нэр төрөл зориулалт:** Байгалийн өвөрмөц ландшафт бүхий байгаль, түүх соёлын үзмэр болсон Монгол орны аялал жуулчлалын гол бүс нутаг болох Горхи, Тэрэлжийн байгалийн үзэсгэлэн бүрдсэн газарт гэр бүл, найз нөхөд, хамт олноороо алжаал тайлан чөлөөт цагаа зөв зохистой өнгөрүүлэх орчинг бүрдүүлэх, тэдэнд экологийн хүмүүжил олгох, байгалийн өвөрмөц тогтоц, унаган дүр төрхийг алдагдуулахгүйгээр хамгаалан сурталчлах үйл ажиллагаа явуулах зориулалттай.
4. **Үйлдвэрийн техник, технологи /ажиллах горим, хүчин чадал/:** Тус бааз нь нэг ээлжиндээ 300 зочин хүлээн авах хүчин чадалтай олон улсын стандартыг хангасан гэр буудалтай эко кемп байхаар төлөвлөсөн. Энгийн карказан таван ханатай 30 гэрт 120 зочин, люкс зэрэглэлийн их таван ханатай 20 гэрт 80, модон сууцанд 100 зочин авна. 23 ажилтан алба хаагчтай. Жилийн дөрвөн улиралд ажиллана.
5. **Үйлдвэрлэх боловсруулах бүтээгдэхүүний хэмжээ:** Жилд дунджаар 8000-11000 амрагчид үйлчилгээ үзүүлдэг.
6. **Усны эх үүсвэр, нөөц, чанар, хоногт ашиглах хэмжээ: /шоо.метрээр/:** 80 м өрөмдөж гаргасан 1 худагтай. Ундаргаар нь тооцож үзэхэд хоногт 84.6 м³ ус авч ашиглах боломжтой. Амралтын газар нь хоногт 40.0 м³ ус ашигладаг.
7. **Усны барилга байгууламжууд /нэр, хүчин чадал, барилга, байгууламжийн хэмжээ хийц/:** Унд ахуйн зориулалтаар гаргасан гүн өрмийн худгаас өөр усны барилга байгууламжгүй. Цэвэр усны нөөцийн сав нь 4 м³,
8. **Худаг, өргөлтийн станцууд, усны тоолуур /Насосны хүчин чадал, марк/:** Худагт 70 м гүнд QJD маркийн усны насос суурилуулсан. LXLG загварын 32 мм голчтой усны тоолуурыг 2019 оны 5 дугаар сард худгийн гаргалгааны шугам дээр суурилуулж, 2021 оны 09 дүгээр сарын 16-ны өдөр баталгаажуулсан. Тоолуурын заалт 08176 м³,

9. **Дамжуулах байгууламж /шугам сүлжээний урт, диаметр, эх үүсвэр/** Худаг, усны нөөцийн сав, ресторан, амралтын гэр, ариун цэврийн байгууламжийг 25 мм голчтой шугам хоолойгоор холбосон.
10. **Хаягдал бохир усны хэмжээ, цэвэрлэгээний арга, түвшин:** 10 м³ багтаамжтай бетон доторлогоотой цоонгогт бохир усыг хуримтлуулж "Чандмань Налайх" ОНӨААТҮГ-тай гэрээ байгуулсны дагуу бохир усны төвлөрсөн шугамд нийлүүлдэг.
11. **Байгаль орчны үнэлгээ, нөхцөл:** Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг "Экомастер" ХХК-иар хийлгэж, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамаар батлуулсан. Үнэлгээнд тусгагдсан зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлж ажиллах шаардалтай.
12. **Онцгой нөхцөл:** Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд, Барилга хот байгуулалтын сайдын 2015 оны А-230/127 дугаартай тушаалаар батлагдсан "Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдөх журмын 3.18 дах заалтад заасны дагуу эрүүл ахуйн хориглолтын бүсийг байгуулан мөрдөж ажиллах.
13. **Холбогдох хууль, дүрэм, журам, норм стандартын дагуу усны зарцуулалтыг тооцох:** "Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны норм батлах тухай" Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны А/301 дүгээр тушаалын 14 дүгээр хавсралтаар тооцоход:
- 1 ажилтан алба хаагч өдөрт 180 л ус хэрэглэнэ гэж үзвэл 23 ажилтан алба хаагч 365 хоногт: $180\text{л} \times 23 \text{ ажилтан} \times 365 \text{ хон} = 1511.1 \text{ м}^3$;
 - 1 амрагч өдөрт 180 л/хон ус хэрэглэнэ гэж үзвэл өдөрт 100 амрагч 365 хоногт: $365 \text{ хоног} \times 100 \text{ амрагч} \times 180 \text{ л/хон} = 6570.0 \text{ м}^3$;

Нийт: 8081 м³

14. **Холбогдох хууль, тогтоол шийдвэрийн дагуу оногдуулах усны нөөцийн төлбөрийн хэмжээ:** "Усны экологи, эдийн засгийн үнэлгээг шинэчлэн батлах тухай" Монгол Улсын Засгийн Газрын 2011 оны 302, "Усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоох, хөнгөлөх тухай", "Тогтоолын хавсралтанд өөрчлөлт оруулах тухай" Монгол Улсын Засгийн газрын 326, 327 дугаар тогтоолуудыг үндэслэн төлбөрийг тооцоход:

$1\text{м}^3 \text{ усны нөөц ашигласны төлбөр } 9440 \text{ төг/м}^3 \times 2 \times 0.07 \times 15\% / 100\% = 198.24 \text{ төг}$

9440 төг/м³ – Экологи, эдийн засгийн суурь үнэлгээ;

15% - Усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь, хэмжээ;

0.07- Ашиглалтын зориулалтыг тооцох итгэлцүүр;

Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутагт ус ашигласан тохиолдолд экологийн итгэлцүүрийг 2 дахин өсгөж тооцно.

$8081 \text{ м}^3 \times 198.24 \text{ төг} = 1601944.44 \text{ төг}$ /Нэг сая зургаан зуун арван есөн мянга, долоон зуун далан долоон төгрөг, дөчин дөрвөн мөнгө./

15. **Тавигдах шаардлага, цаашид авах арга хэмжээний талаархи зөвлөмж:**

- Усны тухай хуулийн 28 дугаар зүйлийн 28.6, 28.8, 29.1-д заасны дагуу Сонгинохайрхан дүүргийн Засаг даргын Тамгын газраас ус ашиглах зөвшөөрөл, эрхийн бичиг авч, ус ашиглах гэрээ байгуулах.
- Гүний худгийн уснаас дээж авч шинжилгээ хийлгэх

- Худгийн гадна талаар нь хамгаалалтын байгууламж барьж, худгийн ойр орчмыг бетондож бохирдол оруулахгүй байх арга хэмжээг авах.
- 2023 оны усны нөөц ашигласны төлбөрийг Налайх дүүргийн Татварын хэлтсийн дансанд 12 дугаар сарын 25-ны дотор төлөх. 1 м³ усны төлбөр 198.24 төг.
- Тоолуурын заалтын баталгаа алдагдсан, шугам хоолойгоос салгасан тохиолдолд усны нөөц ашигласны төлбөрийг Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайдын 2015 оны А/301 дүгээр тушаалаар батлагдсан "Нэгж бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэх, ажил гүйцэтгэх, үйлчилгээ үзүүлэхэд зарцуулах усны норм"-оор тооцож оногдуулахыг анхаарах.
- Байгаль орчныг хамгаалах, байгалийн нөөцийг хэмнэлттэй байдлаар ашиглах шаардлагын хүрээнд ариун цэврийн өрөө, шүршүүрт мэдрэгчтэй төхөөрөмж суурилуулж усыг хэмнэх.
- Бага оврын цэвэрлэх байгууламжтай болох, цэвэрлэгдээд гарсан усыг ногоон байгууламж, зам талбайн усалгаа, ариун цэврийн байгууламжид хэрэглэх боломжийг бүрдүүлж ажиллах.
- Хур бороо цас мөсний усыг хуримтлуулж ногоон байгууламж, зам талбайн усалгаанд хэрэглэх.
- Байгууллагын хашаанд мод тарих, зүлэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах.
- Жил бүрийн 1 дүгээр улиралд багтаан тухай оны ус ашиглуулах дүгнэлтийг гаргуулж байх.

Хувийг: Налайх дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар, Татварын хэлтэст

ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ

Р.ЭНХТАЙВАН

БАТЛАВ.
БОАЖЯ-НЫ ЕРӨНХИЙ ШИНЖЭЭЧ:

БОАЖЯ-НЫ ШИНЖЭЭЧ:

ГЭНХМӨНХ
О.АНУДАРЬ

“ДНДХ” ХХК-ИЙН УЛААНБААТАР ХОТЫН НАЛАЙХ
ДҮҮРГИЙН НУТАГ ДАХЬ

ГОРХИ-ТЭРЭЛЖ БЦГ-Т ХЭРЭГЖИЖ БУЙ “ТЭРЭЛЖ СТАР
РЕСОРТ” АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН БААЗ ТӨСЛИЙН БАЙГАЛЬ
ОРЧНЫ НӨЛӨӨЛЛИЙН НАРИЙВЧИЛСАН ҮНЭЛГЭЭНИЙ
НЭМЭЛТ ТОДОТГОЛ ТАЙЛАН

Үнэлгээ хийсэн мэргэжлийн байгууллага:

“ТӨГРӨГ БАЯН ХАНГАЙ” ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ:

М.ЭРДЭНЭБАЯР

Төсөл хэрэгжүүлэгч:

“ДНДХ” ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

С.АМГАЛАНБАТ

УЛААНБААТАР ХОТ
2022 он

БАТЛАВ.
БОАЖЯ-НЫ ЕРӨНХИЙ ШИНЖЭЭЧ:

Г.ЭНХМӨНХ

“ДНДХ” ХХК-ИЙН УЛААНБААТАР ХОТЫН НАЛАЙХ
ДҮҮРГИЙН НУТАГ ДАХЬ
ГОРХИ-ТЭРЭЛЖ БЦГ-Т ХЭРЭГЖИЖ БУЙ “ТЭРЭЛЖ СТАР
РЕСОРТ” АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН БААЗ ТӨСЛИЙН
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ 2022-2027 ОН ДУУСТАЛ МЕНЕЖМЕНТИЙН
НЭМЭЛТ ТОДОТГОЛ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Үнэлгээ хийсэн мэргэжлийн байгууллага:

“ТӨГРӨГ БАЯН ХАНГАЙ” ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ:

М.ЭРДЭНЭБАЯР

Төсөл хэрэгжүүлэгч:

“ДНДХ” ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

С.АМГАЛАНБАТ

УЛААНБААТАР ХОТ
2022 он

**МОНГОЛ УЛСЫН
БАЙГАЛЬ ОРЧИН,
АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ**

Засгийн газрын II байр, Нэгдсэн Үндэстний гудамж 5/2,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас: 26 19 66, Факс: (976-51) 26 61 71,
Цахим шуудан: contact@met.gov.mn,
Цахим хуудас: www.met.gov.mn

2022.10.25 № 13/623Ф
танай _____-ны № _____-Т

**Ерөнхий үнэлгээний дүгнэлт
хүргүүлэх тухай**

Танай байгууллагаас боловсруулж ирүүлсэн Горхи-Тэрэлжийн байгалийн цогцолборт газрын хязгааралтын бүс “Өвөр хүүшийн” аманд хэрэгжүүлж буй аялал жуучлалын баазын нэмэлт тодотголын төсөлд “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.3, “Журам батлах тухай” Засгийн газрын 2013 оны 374 дүгээр тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар баталсан “Байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээ хийх журам”-д заасан аргачлалын дагуу байгаль орчны нөлөөллийн ерөнхий үнэлгээ хийлээ.

Ерөнхий үнэлгээний дүнгээр уг төсөлд батлагдсан аргачлалын хүрээнд байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээ хийлгэх шаардлагатай гэж үзэв.

Ерөнхий үнэлгээний гүйцэтгэлийн хуудаст заасан нарийвчилсан үнэлгээний явцад тодруулах асуудлууд, онцгойлон анхаарах чиглэлийг харгалзан байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайлан, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг эрх бүхий мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж 2023 оны 1 дүгээр улиралд багтаан тус яаманд ирүүлэхийг үүгээр мэдэгдье.

Ерөнхий үнэлгээний гүйцэтгэлийн хуудсыг хавсаргав.

Хавсралт ... хуудастай.

ЕРӨНХИЙ ШИНЖЭЭЧ

Г.ЭНХМӨНХ

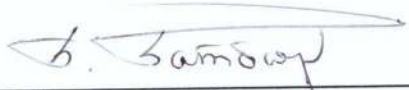
**ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХҮСЭЛТ, БАРИМТ БИЧИГ
ХҮЛЭЭН АВАХ МАЯГТ**

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр, хаяг: ДНДХ ХХК, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, жуулчин Урт цагаан В корпус.

Холбоо барих утас, И-мэйл хаяг: 976-99115376, 86845453

Төслийн нэр: Аялал жуулчлалын бааз

Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, байршил: Горхи-Тэрэлжийн БЦГ-н хязгаарлалтын бүс
Өвөр хүүшийн аманд хэрэгжинэ.

Баримт бичгийн нэр	Шаардлагатай эсэх	Шаардлага хангасан эсэх	Тайлбар
Төсөл хэрэгжүүлэгчийн ерөнхий үнэлгээ хийлгэх тухай хүсэлт /албан бичиг/	Тийм	+	
Эрх бүхий байгууллагаар баталгаажуулсан ТЭЗҮ, зураг төсөл	Тийм	+	Батлагдсан зураг төсөл шаардлагатай.
Тухайн жилийн газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө, хөтөлбөрт тусгагдсан эсэх /газрын зөвшөөрөл, ТХГН-т байрлах бол Хамгаалалтын захиргааны санал/	Тийм	+	БОАЖС-ын 2018 оны 05 дугаар сарын 01-ны А/114 дугаар тушаал. БОАЖЯ-ны ТХБНУГ-ын даргаас 2018 оны 05 сарын 07-ний өдөр олгосон газар ашиглах гэрчилгээтэй №0171062.ГТБЦГХамгаалалтын захиргааны 2022 оны 08 сарын 29-ний өдрийн 22/580 тоот санал.
Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчны төлөв байдлын тодорхойлолт	Үгүй		
Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчны төлөв байдлын үнэлгээний тайлан	Тийм	+	Төгрөг баян хангай ХХК
Төсөл хэрэгжих орчны тойм зураг (топо, сансрын)	Тийм	+	
Тухайн сум, дүүргийн Засаг даргын тодорхойлолт	Үгүй		
Аж ахуйн нэгжийн гэрчилгээний хуулбар /нотариатаар батлуулсан байх/	Тийм	+	
<p>Тусгай тэмдэглэл: ДНДХ ХХКомпанийн аялал жуулчлалын баазын төслийн байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланг Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын “Аргачлал батлах тухай” 2014 оны А-117 дугаар тушаалын хавсралтын дагуу хийлгэх шаардлагатай гэж үзлээ.</p>			
<p>Ерөнхий үнэлгээ хийлгэх хүсэлт, материалыг хянасан: БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМНЫ ШИНЖЭЭЧ</p>			
			 Б.БАТБАЯР

**БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ
ЕРӨНХИЙ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН
ХУУДАС**

Улаанбаатар хот

2022 оны 10-р сарын 07

Дугаар 2022/Б-57

Төслийн дугаар

Төсөл хэрэгжүүлэгчийн нэр, хаяг: ДНДХ ХХК, Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг, 1-р хороо, жуулчин Урт цагаан В корпус.
Холбоо барих утас, И-мэйл хаяг: 976-99115376, 86845453
Төслийн нэр: Аялал жуулчлалын бааз
Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, байршил: Горхи-Тэрэлжийн БЦГ-н хязгаарлалтын бүс
Өвөр хүүшийн аманд хэрэгжинэ.
Газрын солбилцол:

№	Х	Ү
1	107 26 52.325	47 51 43.173
2	107 26 48.403	47 51 46.552
3	107 26 43.686	47 51 44.718
4	107 26 41.280	47 51 47.520
5	107 26 49.490	47 51 50.403
6	107 26 52.015	47 51 47.957
7	107 26 54.182	47 51 48.173
8	107 26 50.155	47 51 51.389
9	107 26 53.520	47 51 54.000
10	107 27 00.900	47 51 47.337
11	107 26 58.764	47 51 44.784
12	107 26 55.673	47 51 47.028
13	107 26 52.593	47 51 46.474
14	107 26 54.222	47 51 43.752
5.5 га		

Орон нутгийн санал: БОАЖС-ын 2018 оны 05 дугаар сарын 01-ны А/114 дугаар тушаал. БОАЖЯ-ны ТХБНУГ-ын даргаас 2018 оны 05 сарын 07-ний өдөр олгосон газар ашиглах гэрчилгээтэй №0171062.ГТБЦГХамгаалалтын захиргааны 2022 оны 08 сарын 29-ний өдрийн 22/580 тоот санал. Мөн компаниас цахим систем болох и-монголиа-р ирүүлсэн 099-2209-000301 дугаартай хүсэлтийг үндэслэв.

	Ерөнхий үнэлгээний гол шалгуурууд	Нийцсэн	Нийцээгүй	Нарийвчилсан үнэлгээ хийх шаардлагатай	Үндэслэл, тайлбар
Байгаль орчныг хамгаалах хууль тогтоомжийн нийцэл	Монгол улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж байгаа байгаль орчныг хамгаалах болон байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалт	Тийм			Нарийвчилсан үнэлгээний явцад хууль тогтоомжийн нийцлийг нарийвчлан тодорхойлох

Төрийн бодлого, шийдвэрийн нийцэл	Төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичиг, Стратегийн үнэлгээний дүгнэлт, зөвлөмжийн холбогдох заалт	Тийм			Нарийвчилсан үнэлгээний явцад хууль тогтоомжийн нийцлийг нарийвчлан тодорхойлох
Төслийн байршил, түүнтэй холбогдох шалгуурууд	Хуулиар хамгаалагдсан газар нутаг байгаа эсэх (урсац бүрэлдэх эх, ойн болон усны сан бүхий газрын хамгаалалтын бүс, хилийн хамгаалалтын бүс, орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газар г.м)	Тийм			Нарийвчилсан үнэлгээний явцад хууль тогтоомжийн нийцлийг нарийвчлан тодорхойлох
	Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр нь хүний нөлөө, байгаль цаг уурын өөрчлөлтөд эмзэг, мэдрэмтгий эсэх			Тийм	
	Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр, түүний ойр орчимд улс, орон нутгийн хэтийн хөгжилд ашиглахаар төлөвлөсөн, сөрөг нөлөөлөлд өртөж болзошгүй газар байгаа эсэх			Тийм	
	Болзошгүй хуримтлагдах нөлөөлөл үүсгэх эсэх			Тийм	
Төслийн байгаль орчны нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ	Агаарын чанар				
	Бохирдуулагч болон аюултай, хортой бодис агаар мандалд ялгаруулах, эсэх			Тийм	
	Дуу чимээ, доргио чичиргээ, гэрлийн болон дулааны нөлөөлөл, цахилгаан соронзон цацраг үүсэх, эсэх			Тийм	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Төслийн явцад орчны бохирдлыг тооцож, үйл ажиллагаанаас агаарт үзүүлж болзошгүй нөлөөллийг тодорхойлох, 2. Төслийн үйл ажиллагаанаас гарах хатуу, шингэн хог хаягдлын байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг тогтоож, арилгах, бууруулах, байгаль орчинд халгүй аргаар зайлуулах арга хэмжээг төлөвлөх, 				
	Усан орчин				

Гадаргын болон газрын доорх усны нөөцийн хомсдол үүсэх, эсэх			Тийм	
Цэнгэг усны нөөцийг ашиглах, эсэх			Тийм	
Гадаргын болон газрын доорх усанд бохирдол үүсэх, эсэх			Тийм	
<ol style="list-style-type: none"> Газрын доорхи болон гадаргын усны нөхцөл байдлыг тодорхойлж, төслийн үйл ажиллагааны явцад ашиглах усны эх үүсвэр, хэмжээг тодорхойлж, түүнтэй уялдуулан нарийвчилан тооцох; Төслийн үйл ажиллагаанаас усны нөөц, горим чанарт үзүүлэх нөлөөллийг тогтоож, түүнд тавих хяналт, хугацаа, хөрөнгө зардлыг нарийвчилан тооцох; Усны алдагдлыг багасгах, усыг хэмнэлттэй ашиглах технологийн хувилбарыг судалж, тайланд тусгах; Ахуйн бохир усны хэмжээ, найрлагыг нарийвчилан тогтоож, түүнийг байгаль орчинд халгүйгээр зайлуулах арга хэмжээ, түүнд шаардагдах зардлыг тооцох; Усны тухай хууль, тогтоомж болон бусад хууль тогтоомжоор хориглосон хязгаарласан бүсийн дэглэмийг зөрчихгүй байх талаар зөвлөмж боловсруулж тайланд хавсаргах; 				
Хөрсөн бүрхэвч				
Хөрсөн бүрхэвч эвдрэх, эсэх			Тийм	
Хөрс бохирдуулах эсэх			Тийм	
Хөрс доройтох, цөлжих эсэх			Тийм	
<ol style="list-style-type: none"> Төслийн үйл ажиллагааны явцад хөрс, газрын хэвлийд үзүүлэх сөрөг нөлөөлөл, түүнийг багасгах, арилгах, цөлжилт, хөрсний эвдрэлээс урьдчилан сэргийлэх арга зам, түүнд шаардагдах хөрөнгө зардлыг төлөвлөх; Хатуу, шингэн хог хаягдал, техник технологийн ашиглалтын явцад хөрс бохирдуулахаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг төлөвлөх; Олон салаа зам гаргах, хөрс бохирдох, эвдрэхээс сэргийлэх, тогтсон нэг орц, гарцыг тогтоох; Эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх төлөвлөгөөг холбогдох зураг төслийн хамт боловсруулж, тайланд хавсаргах; 				
Ургамлан нөмрөг				
Ургамлан нөмрөг, ой мод өртөх эсэх			Тийм	Ургамлан нөмрөг өртөнө.
Ховор, нэн ховор ургамлын төрөл зүйлс өртөх, эсэх			Тийм	Нарийвчилсан үнэлгээгээр тодорхойлох
<ol style="list-style-type: none"> Төслийн үйл ажиллагаа явуулахад өртөх талбайн ургамлын нэр төрөл, тархалтыг тогтоох, ховор болон нэн ховор ургамал байгаа эсэх талаар дүгнэлт гаргаж, хэрэв тэдгээр нь төслийн үйл ажиллагааны явцад өртөхөөр байвал түүнийг хамгаалах, болон шилжүүлэх арга хэмжээ, түүнд шаардагдах хөрөнгө зардлыг төлөвлөх; Эдэлбэр газар, орчныг тохижуулах, ногоон байгууламж байгуулах талаар мэргэжлийн түвшний зөвлөмжийг шаардагдах зардлын хамт боловсруулж, тайланд тусгах; 				

	3. Төслийн үйл ажиллагааны улмаас сөрөг нөлөөлөлд өртөж болзошгүй биологийн төрөл зүйлийн бүрэлдэхүүнийг нарийвчилан тогтоож, хамгаалах арга замыг цогц байдлаар шийдэхэд заавар, зөвөлгөө өгөх, тайланд тусгах;				
	Амьтны аймаг				
	Зэрлэг амьдрах доройтуулах, эсэх	амьтдын орчинг			Тийм
	Ховор, амьтан өртөх, эсэх	нэн ховор			Тийм
Нийгмийн нөлөөллийн урьдчилсан үнэлгээ	Нутгийн оршин суугчид				
	Газар ашиглах эрх зөрчигдөх, эсэх	эзэмших,	Тийм		
	Нутгийн суугчдын байдалд нөлөөлөлтэй, эсэх	оршин нийгмийн сөрөг			Тийм
	Нөлөөлөлд болзошгүй төв, суурин газар байгаа, эсэх	өртөж			Тийм
	Нүүлгэн асуудал үүсэх, эсэх	шилжүүлэх			Тийм
	1. Нарийвчилсан үнэлгээ хийх явцад тухайн газрыг хариуцан хамгаалж буй хамгаалалтын захиргаанд төслөө танилцуулж, санал авч тайланд хавсаргах;				
	Түүх, соёлын биет өв				
	Сөрөг нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын үнэт зүйлс бий эсэх				Тийм
	Хүний эрүүл мэндэд нөлөөлөх нөлөөлөл				
	Нутгийн иргэд, оршин суугчдын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлөх эсэх				Тийм
Төслийн бүх үе шатанд хүний эрүүл мэнд, амь насанд эрсдэл үүсэх эсэх				Тийм	
	1. Төслийн үйл ажиллагаа болон байгалийн гамшгаас үүдэн гарч болзошгүй ослын үнэлгээ хийж, ослоос сэргийлэх, түүнийг багасгах, арилгах арга хэмжээг тодорхойлж тайланд тусгана.				
<p>Нэгдсэн дүгнэлт: Ерөнхий үнэлгээний гүйцэтгэлээр уг төсөлд байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын “Аргачлал батлах тухай” 2014 оны А-117 дугаар тушаалын хавсралтын дагуу хийлгэн, нарийвчилсан үнэлгээний тайланг тус яаманд 2023 оны 1 дүгээр улиралд багтаан ирүүлж, шүүмж хийлгэн, шийдвэр гаргуулах шаардлагатай гэж үзлээ.</p>					

Онцгойлон анхаарах зүйлс:

1. **БОАЖЯамны ТХБНУГ-т төслийг танилцуулан санал авч, Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний тайланг батлагдсан аргачилалын дагуу боловсруулах;**
2. **Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.3 дахь хэсэгт “Төсөл хэрэгжүүлэгч нь холбогдох эрх бүхий байгууллагаар баталгаажсан техник-эдийн засгийн үндэслэл, зураг төсөл...”-ийг бүрдүүлнэ гэсний дагуу зураг төсөл, ТЭЗҮ боловсруулж төрийн эрх бүхий байгууллагаар баталгаажуулан БОННУ-нд хавсаргах;**
3. Төслийг “Тусгай хамгаалалттай газар нутаг дахь, эко аялал жуулчлалын зориулалттай байр, сууц. Үйлчилгээнд тавих нийтлэг шаардлага” MNS 6426:2013 стандартын шаардлага хангуулах, талаар зөвлөмж боловсруулж тайланд хавсаргах;
4. Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуулийн 10, 11 дүгээр зүйлд заасан хязгаарлалтын бүсийн дэглэмийн дагуу үйл ажиллагаа явуулах, 12 дугаар зүйлд заасан хориглосон үйл ажиллагаа явуулахгүй байх;
5. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг 5 жилээр боловсруулж, тэдгээрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлыг төслийн хүчин чадал, төслийн үйл ажиллагааны өрнөлтийн байдалтай уялдуулан тооцож, төлөвлөх;
6. Аяллын хөтөлбөр, маршрут нь байгаль хамгааллыг зорилго, байгалийн үнэт зүйлсийг хамгаалах үндсэн чиглэлтэй хэрхэн уялдаж байгаад дүгнэлт өгч, зөвлөмж боловсруулах;
7. Гэрээгээр ашиглах газрын хариуцан хамгаалах орчныг тохижуулж, зүлэгжүүлэх, ногоон байгууламж байгуулах төсөл, боловсруулж хэрэгжүүлэх;
8. “Байгаль орчныг хамгаалах тухай” хуулийн 10¹ дүгээр зүйлд заасны дагуу байгаль орчны төлөвлөгөөт аудитыг 2 жил тутамд төслийн үйл ажиллагаанд хийх асуудлыг холбогдох зардлын хамт тайланд тусгах;
9. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулж, түүнийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлыг нарийвчлан гаргах;
10. Усны хэрэглээний хэмжээг эх үүсвэртэй уялдуулан түүнээс гарах бохир усыг тус тус нарийвчилан тооцох;
11. Төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн газрын гүний усны судалгаа, нөлөөллийг тогтоох;
12. **Хог хаягдлын менежментийн асуудлыг бүлэг болгон байгаль орчинд халгүйгээр зайлуулах аргыг нарийвчилан тодорхойлох;**
13. **Амралт сувилалын газрын үйлчилгээ MNS 4958:2000, Аялал жуулчлалын байр сууцны төрөл үндсэн шаардлага MNS 5824:2007, Амралтын газар, жуулчны бааз гэр буудалд тавих ерөнхий шаардлага MNS 6043:2009, Жуулчны баазын үйлчилгээ чанарын зэрэглэл үндсэн, шаардлага MNS 4934:2002 стандартуудыг мөрдөж ажиллах зөвлөмж боловсруулах;**
14. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2010 оны 156 дугаар тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны хохирлын үнэлгээ, нөхөн төлбөр тооцох аргачлал”-ын дагуу төслийн үйл ажиллагаанаас ургамал, хөрс, амьтан, агаар орчинд учруулах хохирлыг байгалийн бүрэлдэл тус бүрээр тогтоож, улмаар тухайн газрыг эвдрэлд оруулснаар учирч болох хохирлыг урьдчилан тооцож нийлбэр үнэлгээ гарган төслийг хэрэгжүүлэх байгаль орчны хариуцлагын болон эдийн засгийн үндэслэлийг тодруулж дүгнэлт гаргах;
15. Төслийн үйл ажиллагааны явцад баримтлах хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаа, ажиллагсадын эрүүл мэнд, ажлын байрны эрүүл ахуйн талаар зөвлөмж, дүгнэлт боловсруулах;
16. Тооцоо нийлсэн акт, гурвалсан гэрээ дүгнэсэн актыг хавсаргах, ой ус, тусгай хамгаалалттай газрын кадастрын хэлтэсээс лавлагааг аван хавсаргах, БОМТ-ны хэрэгжилт.

17. Төслийн хүрээнд баригдах дэд бүтцийн барилга, байгууламжийн батлагдсан зураг төслийг тайланд хавсаргах бөгөөд ариун цэврийн байгууламжийн шийдлийг зайлшгүй тусгах шаардлагатай ба халаалтын асуудлыг байгаль орчинд ээлтэй аргаар шийдвэрлүүэн тусгах шаардлагатай;
18. Төсөл хэрэгжих тухайн бүс нутагт ТХГНутгийн тухай хуулинд зааснаас өөр зориулалтаар газрыг ашиглахгүй байх;

Заавал хэрэгжүүлэх шаардлагатай дээр дурдсан арга хэмжээг цаг хугацаанд нь ханган биелүүлээгүй тохиолдолд ерөнхий үнэлгээний дүгнэлтийг хүчингүй болгож “Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай” хуулийн дагуу хариуцлага тооцохыг урьдчилан мэдэгдье.

Бусад зүйлс:

1. Төслийн үйл ажиллагаатай холбогдуулж орон нутгийн засаг захиргааны болон байгаль орчны хяналтын байгууллага, Хамгаалалтын захиргаанаас тавигдах нэмэлт шаардлагыг цаг тухай бүрт нь ханган биелүүлж байх;
2. Байгаль орчныг хамгаалах болон байгалийн нөөц баялгийг зохистой ашиглахтай холбогдсон хууль тогтоомжийг биелүүлэх талаар байгаль орчин, мэргэжлийн хяналтын байгууллагуудтай байнга хамтран ажиллах;
3. Нарийвчилсан үнэлгээний тайланд шүүмж хийлгэн дүгнэлт, шийдвэр гаргуулах асуудлыг ерөнхий үнэлгээгээр тогтоосон хугацаанд хэрэгжүүлэх;
4. Ерөнхий үнэлгээнд заасан чиглэл, нөхцөл, болзлоос өөр үйл ажиллагаа явуулах болон төсөлд өөрчлөлт орох, эсхүл өргөтгөх, шинэ тоног төхөөрөмж, технологи нэвтрүүлэх бүрт Ерөнхий үнэлгээнд хамрагдаж байх;

Ерөнхий үнэлгээ хийсэн:

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яамны шинжээч

Б. Батбаяр

Б.БАТБАЯР

Ерөнхий үнэлгээний үр дүнг зөвшөөрсөн:
“ДНДХ” ХХКомпанийн захирал

С.АМГАЛАНБАТ

УЛААНБААТАР ХОТЫН (11) НАЛАЙХ (13) ДҮҮРГИЙН 6-Р ХОРООНЫ НУТАГТ ОРШИХ “ДНДХ” ХХК-ИЙН ТЭРЭЛЖ СТАР РЕСОРТ ЖУУЛЧНЫ БААЗ ТӨСЛИЙН 5.5 ГА ГАЗРЫН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ, ЧАНАРЫН ЗАХИАЛГАТ ХЯНАН БАТАЛГААНЫ СҮЛЖЭЭНИЙ ЗУРАГ

Хүснэгт 1. Нэгж талбарын тайлбар

I-НЭГЖ ТАЛБАР		
КОД	ХӨРСНИЙ ИНДЕКС	
ХӨРСНИЙ АНГИЛАЛ (БҮЛЭГ)		
1214	Уулын ойн ширэгт бараан хөрс	
ХӨРСНИЙ ТӨРӨЛ		
701	Ердийн хэвийн	
ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭДДЭХҮҮНИЙ АНГИЛАЛ		
66	Элсэнцэр	
ХӨРСНИЙ ҮҮСГЭГЧ ЧУЛУУЛАГ		
804	Элио ви-делювийн хурдас	
ХӨРСНИЙ ДОРОЙТЛЫН ШИНЖ		
1001	Салхины элэгдэлд сулавтар орж болзошгүй	
ИНДЕКС	АНГИЛЛЫН ШИФР	УРГАМЛЫН ИНДЕКС
20	УХ-II-2-8	Жижиг дэгнүүлт үетэнт-алаг өвст

Хүснэгт 2. Дээж авсан цэгийн координат

Цэгийн дугаар	Уртраг			Өргөрөг		
	Градус	Минут	Секунт	Градус	Минут	Секунт
Дээж-1	107°	26'	51.74"	47°	51'	47.68"

Хүснэгт 3. Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Зүсэлтийн дугаар	Гүн, см	Механик ширхэгүүд (%), ширхэгийн хэмжээ (мм)							
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01	
Дээж-1	-	23.0	39.2	18.9	8.7	6.1	4.2	18.9	

Хүснэгт 4. Хөрсөн дэх зарим хүнд металлын агуулга

Зүсэлтийн дугаар	Гүн, см	Хүнд металлын агуулга мг/кг					
		Ni /Никель/	Cd /Кадми/	Pb /Хар тугалга/	Zn /Цайр/	Cr /Хром/	Cu /Зэс/
Дээж-1	-	23.6	ND	18.5	44.1	ND	19.2
Хүлцэх агуулгаж (MNS 5850 : 2008)		60.0	1.0	50.0	100.0	60.0	60.0
Хортгой агуулгаж (MNS 5850 : 2008)		1000.0	10.0	500.0	600.0	400.0	500.0
Аюултай агуулгаж (MNS 5850 : 2008)		1800.0	20.0	1200.0	1000.0	1500.0	1000.0

Хүснэгт 5. Хөрсний химийн үндсэн шинж чанар

Зүсэлт	Гүн, см	pH H ₂ O	ЦДЧ dS/m	Давс	Ялм аг %	CO ₂ %	Сопинцох суурь, мг-экв/100 гр			Шинг тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
							Ca+Mg	Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O
Дээж-1	-	7.8	0.470	0.23	3.87	0.0	28.2	17.1	11.1	3.5	21

ТАНИХ ТЭМДЭГ

- Хөрсний дээж авсан цэг
 - Эргэлтийн цэг
 - Төслийн талбай
 - Эвдрэлд өртсөн талбай*
 - Авто зам
 - Явган хүний зам
 - Гэр бааз байгуулсан талбай
 - Гэр ресторан
 - Хүлээн авах байшин болон дэлгүүр
- Нэгж талбарын тайлбар**
- 1214 Уулын ойн ширэгт бараан хөрс
- Масштаб 1: 2 000
- 0 0.03 0.06 0.12 Kilometers
- Координатын систем: WGS 1984 UTM Zone 48N

Улаанбаатар (11) хотын Налайх (13) дүүргийн нутагт орших Горки Тэрэлжийн БЦГ-ын Өвөр хүүшийн аманд байрлах “ДНДХ” ХХК-ийн аялал жуулчлалын зориулалттай 5.5 га талбай газрын төлөв байдал, чанарын захиалгат хянан баталгаа			
Захиалагч байгууллагын нэр: “ДНДХ” ХХК	Гүйцэтгэсэн байгууллага нэр/тамга: “Баянхангай консалтинг” ХХК		
	Албан тушаал	Нэр	Гарын үсэг
	Захирал	М.Эрдэнэбаяр	
	Зургийн боловсруулалт хийсэн	Г.Гэрэлмаа	
Мэдээллийн санд хүлээлгэн өгсөн огноо:	Масштаб 1:500	Хэвлэсэн хувь: 3	

ЦАХИЛГААН ЭРЧИМ ХҮЧЭЭР ХАНГАХ ГЭРЭЭ /ААН/

Гэрээг нэг талаас УБЦТС ТӨХК-ийг төлөөлж Хэрэглэгчдэд
Үйлчлэх Төвийн үйлчилгээний ажилтан ажилтай овогтой
Монгол Улсын "Иргэний хууль", "Эрчим хүчний тухай хууль", "Цахилгаан
эрчим хүч хэрэглэх дүрэм", "Эрчим хүчний шугам сүлжээг хамгаалах дүрэм",
"УБЦТС ТӨХК - хэрэглэгч хоорондын аж ахуйн харилцааны дүрэм", Монгол
Улсын стандарт "Цахилгаанаар хангагчаас хэрэглэгчдэд үзүүлэх үйлчилгээний
шаардлага"-ыг үндэслэн 2018 оны 17 сарын 3-ээс 2018 жилийн
хугацаатай дор дурьдсан нөхцөлтэйгээр харилцан тохиролцож байгуулав.

НЭГ. НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

- 1.1 Тус компанитай "Цахилгаан эрчим хүчээр хангах гэрээ" байгуулах хэрэглэгч нь шугам сүлжээнд холбогдох техникийн нөхцөлтэй, цахилгаан эрчим хүчний төлбөрийн үлдэгдэлгүй, хэрэглэгчдийн мэдээллийн сангийн бүрдүүлэлтийг хийлгэсэн байна.
- 1.2 Энэхүү гэрээг үл хөдлөх хөрөнгө өмчлөгчтэй байгуулах тохиолдолд хамтран хариуцагчаар гарын үсэг зуруулж баталгаажуулна. Харин үл хөдлөх хөрөнгийг түрээслэгч, түр оршин суугчтай байгуулах тохиолдолд үл хөдлөх хөрөнгийн өмчлөгчөөр давхар гарын үсэг зуруулж баталгаажуулна.
- 1.3 Төлбөр тооцооны зөрчил, гэрээтэй холбоотой аливаа асуудлаар үл хөдлөх хөрөнгө өмчлөгч, эзэмшигч, хамтран хариуцагч, түрээслүүлэгч, түрээслэгч, түр оршин суугч нар нэгэн адил эрх, үүрэг хүлээнэ.
- 1.4 Талууд энэхүү гэрээний үүргийг биелүүлэхтэй холбогдсон гэрээний нөхцөлд тусгагдаагүй бусад асуудлыг Монгол Улсын "Иргэний хууль", "Эрчим хүчний тухай хууль", "Цахилгаан эрчим хүч хэрэглэх дүрэм", "Эрчим хүчний шугам сүлжээг хамгаалах дүрэм", "УБЦТС ТӨХК - хэрэглэгч хоорондын аж ахуйн харилцааны дүрэм", Монгол Улсын Стандарт "Цахилгаан хангагчаас хэрэглэгчдэд үзүүлэх үйлчилгээний шаардлага" болон бусад хууль, тогтоомжийн заалтуудыг баримтлан шийдвэрлэнэ.

ДУУДЛАГЫН ТӨВ

ЦАХИЛГААН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ МЭДЭЭЛЭЛ, ЛАВЛАГАА

7004-7004

7004-7004

137004

www.facebook.com/ubedn

@ubedn1

callcenter@ubedn.mn

www.ubedn.mn

ubedn_sanal@yuhoo.com

Хэрэглэгчдэд үйлчлэх төвүүд

УС АШИГЛАХ ГЭРЭЭ

2022 оны 10 дугаар сарын 26 өдөр

Дугаар 2022/08

Налайх дүүрэг

Нэг. Ерөнхий зүйл

Нийслэлийн Байгаль орчны газрын даргын олгосон 2021 оны 10 дугаар сарын 07-ний өдрийн 2021/39 дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт, Налайх дүүргийн Засаг даргын 2019 оны 11 дүгээр сарын 29-ний өдрийн А/328 дугаар захирамжийг үндэслэн: **Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:** Налайх дүүргийн Засаг даргын Тамгын газрын Худалдаа, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний хэлтсийн дарга Ц.Тунгалаг, **Ус ашиглагчийг төлөөлж:** Налайх дүүргийн 6 дугаар хорооны Өвөр хүүшийн аманд байрлах 9019087070 дугаартай улсын бүртгэлийн гэрчилгээтэй, 5235545 регистрийн дугаартай “ДНДХ” ХХК-ийн “Тэрэлж стар” жуулчны баазын захирал С.Амгаланбат нар ус ашиглах талаар тохиролцон энэхүү гэрээг 2022 оны 10 дугаар сарын 20-ны өдрөөс 2023 оны 10 дугаар сарын 20-ны өдрийг дуустал 1 жилийн хугацаатайгаар байгуулав.

Хоёр. Гэрээний гол нөхцөл:

2.1. **Ус ашиглах зориулалт:** Аялал жуулчлалын чиглэлээр иргэдэд үйлчилгээ үзүүлэхэд унд, ахуйн хэрэгцээнд ашиглана.

2.2. **Ашиглах усны хэмжээ:**

- 2.2.1. Унд- ахуй, м³/жил..... 1511.1 м³.....
- 2.2.2. үйлдвэрлэл, үйлчилгээ м³/ жил 11563.2 м³.....
- 2.2.3. Зүлэг талбайн усалгаа м³/ жил м³
- 2.2.4. эмчилгээ, сувилгаа, хүн/ хоног-

2.3. **Усны чанар, найрлага:**

2.4. Усны эх үүсвэрийн :

Байршил: Налайх дүүрэг 6 дугаар хороо Өвөр хүүшийн ам

Солбилцол: 47°51'48.69"N, 107°26'47.87"E;

Барилга байгууламж: Унд ахуйн, үйлчилгээний зориулалтаар гаргасан гүний худгаас өөр барилга байгууламж байхгүй. Цэвэр усны нөөцийн сав 4 м³

Тоног төхөөрөмжийн нэр, марк: Худагт 70 м гүнд QJD маркийн усны насос суурилуулсан.

Хүчин чадал: 80м өрөмдөж гаргасан 1 худагтай. Ундаргаар нь тооцоход хоногт 84.6 м³ ус авч ашиглах боломжтой, амралтын газар нь хоногт 40.0 м³ ус ашигладаг.

Хэмжээ:

Стандартын шаардлага:

Хаях цэгийн байршил:

Солбилцол:

2.6. Хаягдал усан дахь бохирдуулах бодисын хэмжээ. Усны биохимийн шинжилгээний дүнг хавсаргана.

Жинлэгдэх бодис, кг

Органик бодис, кг

Эрдэс бодис, кг

Хүнд метал, кг

Аюултай бохирдуулах бодис, бодис, гр

2.7 **Бохир ус цэвэрлэх барилга байгууламжийн байршил, хүчин чадал, технологи, цэвэрлэх арга, цэвэрлэгээний түвшин:** 10 м³ багтаамжтай бетонон доторлогоотой бохирын цоногт бохирыг хуримтлуулж зөөдөг.

2.8. **Усны эх үүсвэрийг хамгаалах, усны нөөц хомсдох, бохирдохоос сэргийлэх арга хэмжээ, түүнд зарцуулах хөрөнгийн хэмжээ:** Зарцуулдаггүй.

2.9. **Усны тоолуурын:** Төрөл, нэр, дугаар:

Загвар: LXLG загварын 32 мм голчтой усны тоолууртай.

Тоолуурын тоо: 2019 оны 5 дугаар сард худгийн гаргалгааны шугам дээр 1 тоолуур суурилуулсан. 2021 оны 09 дүгээр сарын 16-ны өдөр баталгаажуулсан.

Байгаль орчны үнэлгээ, огноо: Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээг “Экомастер” ХХК-иар хийлгэсэн.

Тоолуурын заалт: 04769м3.....

2.10. Ус ашигласны нэгж төлбөрийн хэмжээ: 2019 оны ус ашиглах дүгнэлтээр ажилтан албан хаагчдын унд ахуйд 1511.1 м3, Үйлчилгээний зориулалтаар 11563.2 м3, **нийт 13074.3 м3** ус ашиглах тооцоо гарсан бөгөөд усны төлбөрийг “Усны экологи, эдийн засгийн үнэлгээг шинэчлэн батлах тухай” Монгол Улсын Засгийн Газрын 2011 оны 302 дугаар тогтоолын 1 дүгээр хавсралт, “Усны нөөц ашигласны төлбөрийн хувь хэмжээг тогтоох, хөнгөлөх тухай” Монгол Улсын Засгийн газрын 2013 оны 326 дугаар тогтоол, “Тогтоолын хавсралтанд өөрчлөлт оруулах тухай” Монгол Улсын засгийн газрын 327 дугаар тогтоолын дагуу усны төлбөрийг усны тоолуурын заалтаар 2022 оны 12 дугаар сарын 25-ны дотор Налайх дүүргийн Татварын хэлтсийн **Хаан банкны 5749922224** дугаартай дансанд төвлөрүүлнэ.

2.11. Хаягдал усан дахь нэгж бохирдуулах бодист ногдох төлбөрийн хэмжээ:-.....

Гурав. Талуудын эрх, үүрэг

Гэрээ байгуулагч талууд нь Усны тухай хуулийн 7.5, 10.1.18, 13.1.1, 13.1.5, 18.1.4, 19.1.2, 19.1.4, 26.1, 30.1, 30.2, 31.1-д заасан эрх эдэлж, үүрэг хүлээнэ.

Дөрөв. Бусад

4.1. Гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж, тамга, тэмдэг дарж баталгаажуулсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

4.2. Ус ашиглуулах дүгнэлт, ус ашиглах зөвшөөрөл, хаягдал усны талаарх дүгнэлт, хаягдал ус зайлуулах зөвшөөрөл нь гэрээний салшгүй хэсэг байна.

4.3. Гэрээний биелэлтийг жил бүр дүгнэж, тэмдэглэл үйлдэнэ.

4.4. Талуудын тохиролцооноор гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох ба бичгээр үйлдэнэ.

4.5. Гэрээг дор дурдсан үндэслэлээр хугацаанаас нь өмнө цуцалж болно.

4.5.1. ашиглаж байгаа усны эх үүсвэр тусгай хэрэгцээнд шилжсэн;

4.5.2 аль нэг тал татан буугдсан бол.

4.6. Талуудын хооронд үүссэн маргааныг эвийн журмаар шийдвэрлэхийг эрхэмлэх бөгөөд эс зөвшөөрвөл холбогдох шатны шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН

Ус ашиглуулагчийг төлөөлж:

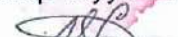
Налайх дүүргийн

Засаг даргын орлогч

 С. Тунгалаг

Ус ашиглагчийг төлөөлж:

“ДНДХ” ХХК-ийн /“Тэрэлж
стар” жуулчны бааз/ захирал

 С.Амгаланбат-Э

111820028
УЛААНБААТАР ХОТ

Байгаль орчин, ногоон хөгжлийн сайдын
2013 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдрийн
А-157 тоот тушаалын 2 дугаар хавсралт

УС АШИГЛАХ ЭРХИЙН БИЧИГ

Дугаар ...014

Нийслэлийн Байгаль орчны газар

.....-ЫН

/Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, Сав газрын захиргаа, аймаг, нийслэлийн байгаль орчны алба/

гаргасан 20 **19** оны **08** р сарын **29** ны өдрийн **60** дугаартай ус ашиглуулах дүгнэлт,

Нийслэлийн Налайх дүүргийн Засаг дарга

.....-ЫН

/Сав газрын захиргаа, аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны алба, сум, дүүргийн Засаг дарга/

олгосон 20 **19** оны **11** р сарын **29** ны өдрийн ус ашиглах зөвшөөрөл,

Нийслэлийн Налайх дүүргийн Засаг даргын Тамгын газар

.....-ТАЙ

/Сав газрын захиргаа, аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны алба, сум, дүүргийн Засаг дарга, Ус хангагч байгууллага/

20 **19** оны **12** р сарын **02** ны өдөр байгуулсан **2019/22** дугаар бүхий ус

ашиглах гэрээг үндэслэн **Улаанбаатар** аймаг, нийслэл,

Налайх

сум, дүүрэг **6 дугаар**

баг, хорооны

/Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын хаяг/

нутагт байршилтай, улсын бүртгэлийн **9019087070** тоот гэрчилгээтэй,

5235545

регистрийн дугаартай **"ДНДХ" ХХК**

.....-Г

/Иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр/

ус ашиглахад тавигдах шаардлагыг бүрэн хангасан гэж үзэж, **Өвөр хүүшийн ам**

байршилтай усны нөөцөөс хоногт **40 м³** шоо метр усыг

/гадаргын ус, газрын доорхи ус/

үйлчилгээ, унд, ахуйн

зориулалтаар ашиглах ЭРХИЙН БИЧИГ-ийг гурван

жилийн хугацаагаар олгов.

Эрхийн бичиг олгосон:

Засаг даргын орлогч

С.Тунгалаг

С.Тунгалаг

аймаг, нийслэлийн Байгаль орчны алба, сум, дүүргийн Байгаль хамгаалагч

/байгууллага, албан тушаалтны нэр, гарын үсэг/

9105352 3117147549

20 **19** оны **12** р сарын **02** ны өдөр

ГАЗРЫН ТӨЛӨВ БАЙДАЛ, ЧАНАРЫН ХЯНАН БАТАЛГААНЫ ДҮГНЭЛТ

Хянан баталгааны төрөл: Захиалгат

Огноо: 2020.01.28

1. Газар ашиглагч: ДНДХ
2. Аймаг (нийслэл): Улаанбаатар Сум (дүүрэг): Налайх
3. Байршил, хаяг: Улаанбаатар хот, Налайх дүүрэг, 6-р хороо
4. Нэгж талбарын дугаар:
5. Хөрсний нэр: 1214, Уулын ойн ширэгт бараан хөрс
6. Ургамалжилт: УХ-II-2-8 Жижиг дэгнүүлт үетэнт- алаг өвст
7. Нийт талбайн хэмжээ: 5.5 га
8. Газар эзэмших зориулалт: Аялал жуулчлал
9. Одоогийн газар ашиглалтын хэлбэр: Жуулчны бааз
10. Газар ашиглах, эзэмших шийдвэр: БОНХЯ-ны Тусгай хамгаалалттай нутгийн удирдлагын газрын 2018 оны тушаал
11. Газар эзэмших эрхийн гэрчилгээний дугаар: 0171062
12. Эзэмшил газрын төлөв байдал, чанарын тодорхойлолт:

Эзэмшил газрын ангилал		Талбай, м ²	Үүнээс эвдэрч бохирдсон, талбайн хэмжээ, м ²		
			Физикийн	Химийн	Биологийн
Нийт эзэмшлийн газар		55000.5	-	-	-
Газар дээрээ ашиглаж байгаа талбай		55000.5	-	-	-
А.Зөвшөөрөлтэй ашиглаж байгаа талбай		55000.5	-	-	-
1. Үйл ажиллагаанд өртөөгүй талбай		47454.19			
2. Үйл ажиллагаанд өртсөн талбай		7546.31	-	-	-
Үүнээс	Хүлээн авах болон дэлгүүр	616	-	-	-
	Гэр ресторан	230	-	-	-
	Гэр бааз байгуулсан талбай	6700	-	-	-
	Авто зам	170	-	-	-
	Явган хүний зам	140	-	-	-

13. Газрын гадарга, төлөв байдал:

Энэхүү нэгж талбарт жуулчны бааз байгуулан улирлын чанартай ажиллаж байгаа бөгөөд одоогийн байдлаар нийт 7546.31 м² талбайг дундаас хүчтэй зэрэг эвдрэлд өртсөн байна.

14. Хөрсний доройтол, бохирдолт, түүний төрөл, зэрэглэл:

Уг нэгж талбарт уулын ойн ширэгт бараан хөрс тархсан байна. Тус нэгж талбарын хөрснөөс авсан хөрсний шинжилгээний дүнг доор үзүүлэв.

Хөрсний механик бүрэлдэхүүн

Дээж №	Дээж авсан гүн, см	Жижиг хэсгийн эзлэх хэмжээ мм, хувиар						Шавар
		Элс		Тоос				
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	
Дээж-1	-	23.0	39.2	18.9	8.7	6.1	4.2	18.9

Хөрсний шинжилгээний дүнгээр физик шаврын хэмжээ элсэнцэр механик бүрэлдэхүүнтэй.

Хөрсний химийн шинж чанар

Зүсэлт	Гүн, см	pH H ₂ O	ЦДЧ, dS/m	Давс	Ялз маг %	CO ₂	Солилцох суурь, мг-экв/100 гр			Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
							Ca+Mg	Ca	Mg	P ₂ O ₅	K ₂ O

Дээж-1	-	7.8	0.470	0.23	3.87	0.0	28.2	17.1	11.1	3.5	21
--------	---	-----	-------	------	------	-----	------	------	------	-----	----

Хөрсний үржил шимийн түвшин буюу ургамалд ашигтай хөдөлгөөнт фосфор болон калийн хангамжтай. Хялбар уусах давсны агууламж маш бага байна. Ялзмагийн агууламж хэвийн, карбонатгүй байна. Шингээгдсэн сууриудын нийлбэр хэмжээ хэвийн, хөрсний урвалын орчин сул шүлтлэг байна.

Хөрсөн дэх зарим хүнд металлын агууламж

Дээж авсан гүн, см	Хүнд металлын агууламж мг/кг					
	Ni /никель/	Cd /кадмий/	Pb /Хар тугалга/	Zn /цайр/	Cr /хром/	Cu /зэс/
0	23.6	ND	18.5	44.1	ND	19.2
Хүлцэх агууламж /MNS 5850:2008/	60.0	1.0	50.0	100.0	60.0	60.0
Хортой агууламж /MNS 5850:2008/	1000.0	10.0	500.0	600.0	400.0	500.0
Аюултай агууламж /MNS 5850:2008/	1800.0	20.0	1200.0	1000.0	1500.0	1000.0

Хөрсөн дэх зарим хүнд металлын агууламжийг лабораторийн шинжилгээгээр тодорхойлж үзэхэд стандартын хүлцэх агууламж болон хортой, аюултай агууламжаас бага байна.

15. Ургамлын нөмрөгийн төрх байдал, доройтлын зэрэглэл:

Төслийн талбайн районд жижиг дэгнүүлт үетэнт-алаг өвст бэлчээрийн хэв шинжтэй бүлгэмдэл тархсан байна. Бүлгэмдлийн ноёлогч нь сунагар биелэг (*Poa attenuata*) байна. Үетний зүйлийн бүрхцийн оролцоо өндөр (*Agropyron cristatum*), (*Cleistogenes squarrosa*), (*Stipa krylovii*) дэд зонхилогчоор ургана. Алаг өвснөөс (*Artemisia dracunculus*), (*Astragalus vericolor*), (*Craniospermum canescens*), (*Polygonum angustifolium*), (*Potentilla acaulis*) зэрэг ургадаг байна.

16. Газар ашиглалтын зөрчил, аюулгүй байдал:

Тус төслийн талбай нь орчны бохирдол байхгүй, газар ашиглалтын аюулгүй байдал зөрчигдөөгүй байна.

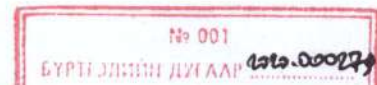
17. Газар ашиглалтын талаар цаашид авах арга хэмжээ, зөвлөмж:

Тухайн нэгж талбарын хөрс төслийн үйл ажиллагааны нөлөөгөөр байгалийн унаган төрх бага зэрэг өөрчлөлтөнд орж байгаа гэж дүгнэж болно. Цаашид төсөл хэрэгжүүлэгч нь амралтын бүх төрлийн үйлчилгээг байгаль орчинд ээлтэй байдлаар төлөвлөх, аялал жуулчлалын үйл ажиллагааг явуулахдаа байгалийн унаган төрхийг хадгалах хамгаалах, хүрээлэн буй орчин, биологийн төрөл зүйлд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг багасгах талаар арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй ажиллах шаардлагатай.

MNS 6426:2013 “Тусгай хамгаалалттай газар нутаг дахь эко аялал жуулчлалын зориулалттай байр сууц, Үйлчилгээнд тавих нийтлэг шаардлага” Монгол Улсын стандартын дагуу үйл ажиллагаагаа төлөвлөх хэрэгтэй.

ГАЗАР ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ГЕОДЕЗИ,
ЗУРАГ ЗҮЙН ГАЗРЫН ОРЛОГЧ ДАРГА БӨГӨӨД
УЛСЫН ЕРӨНХИЙ ШИНЖЭЭЧ

А.БАТБАЯР

МОНГОЛ УЛСЫН
БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН
САЙДЫН ТУШААЛ

2023 оны 08 сарын 01 өдөр

Дугаар 1894

Улаанбаатар хот

Газар ашиглах эрхийн хугацаа сунгах тухай

Монгол Улсын Засгийн газрын тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэг, Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэг, 34 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэг, Улсын тэмдэгтийн хураамжийн тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.1.1, 39.1.5 дахь заалт, Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2023 оны А/151 дүгээр тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсгийн 2023 оны 05 дугаар сарын 19-ний өдрийн VI хурлын шийдвэрийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1.Горхи-Тэрэлжийн байгалийн цогцолборт газрын хязгаарлалтын бүсэд газар ашиглаж буй хавсралтад дурдсан 3 аж ахуйн нэгжид анх газар ашиглах эрх олгосон зориулалтыг хуульд нийцүүлэн "аялагч, зөвшөөрөл бүхий бусад хүн ашиглах барилга байгууламжийг батлагдсан зураг, төсөл, зөвшөөрлийн дагуу барих" болгон өөрчилж, газар ашиглах эрхийн хугацааг холбогдох хамгаалалтын захиргаадын саналын дагуу 5 жилээр сунгасугай.

2.Газар ашиглах эрхийн зориулалт өөрчлөгдсөнтэй холбогдуулан газар ашиглагч нарт анх олгосон газар ашиглах эрхийн гэрчилгээг хүчингүй болсонд тооцсугай.

3."Улсын тусгай хамгаалалттай нутаг дэвсгэрт газар ашиглах гэрчилгээ"-г хураан авч шинээр гэрчилгээ олгох, хугацаа сунгасан тухай тэмдэглэл хийн баталгаажуулж, кадастрын мэдээллийн санд бүртгэхийг Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн бодлого зохицуулалтын газар (Н.Баатарцогт)-т, "Улсын тусгай хамгаалалттай газрын нутагт дэвсгэрт газар ашиглах тухай гэрээ"-г шинэчлэн байгуулж, газар ашиглалтын байдалд нь хууль тогтоомжийн дагуу хяналт тавьж ажиллахыг Горхи-Тэрэлжийн байгалийн цогцолборт газрын хамгаалалтын захиргаа (М.Эрдэнэбулган)-д тус тус даалгасугай.

САЙД

Б.Бат-Эрдэнэ

Б.БАТ-ЭРДЭНЭ

Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын
2023 оны... дугаар сарын... ны өдрийн
... дугаар тушаалын хавсралт

ГОРХИ-ТЭРЭЛЖИЙН БАЙГАЛИЙН ЦОГЦОЛБОРТ ГАЗАРТ ГАЗАР АШИГЛАГЧДЫН
ГАЗАР АШИГЛАХ ЭРХИЙН ЗОРИУЛАЛТ ӨӨРЧИЛЖ, ХУГАЦАА СУНГАЖ БУЙ ХУУЛИЙН ЭТГЭЭДИЙН ЖАГСААЛТ

№	Иргэн, аж ахуйн нэгжийн нэрс	Регистрийн дугаар	Улсын тусгай хамгаалалттай газар нутгийн нэр	Газрын байршил	Хүчингүй болгосон гэрчилгээний дугаар	Хамгаалалтын захиргааны санал	Талбайн хэмжээ, м ²	Хугацаа /жил/	Газар ашиглах эрх дууссан хугацаа	Газар ашиглах эрх дуусах хугацаа
1.	"ДНДХ" ХХК	5235545	Горхи-Тэрэлжийн байгалийн цогцолборт газар	Өвөр хүүшийн ам	0171062	2023/04/19 №223	54968.1	5	2023/05/01	2028/05/01

БАЙГАЛЬ ОРЧИН, АЯЛАЛ ЖУУЛЧЛАЛЫН ЯАМ

БАТЛАВ.
ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАЙ НУТГИЙН УДИРДЛАГЫН
ГАЗРЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ ТҮР ОРЛОН
ГҮЙЦЭТГЭГЧ **Э. САНСАРБАЯР**

ТУСГАЙ ХАМГААЛАЛТАЙ ГАЗАР НУТАГ
ГАЗАР АШИГЛАХ ТУХАЙ ГЭРЭЭ

2019 оны 11 дүгээр
сарын 25-ны өдөр

№ 2019/49 **Улаанбаатар хот**

Монгол Улсын "Газрын тухай" хуулийн 34 дугаар зүйл, "Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай" хуулийн 33 дугаар зүйлийн 1.36 дугаар зүйлийн 1.37 дугаар зүйлийн 37.1 дэх заалтуудыг үндэслэн:

Нэг талаас **Улаанбаатар** хотын **Налайх** дүүргийн Засаг дарга-г төлөөлж **Чойжинсамбуу** овогтой **Раднаабазар**, **Горхи-Тэрэлжийн байгалийн цогцолборт газрын** хамгаалалтын захиргааны дарга **Бямбасүрэн** овогтой **Хашмаргад** цаашид "газар ашиглуулагч" гэх, Нөгөө талаас "**ДНДХ**" **ХХК** /иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага/-ийг төлөөлж захирал төлөөлж **Сундуй** овогтой **Амгаланбат** цаашид "газар ашиглагч" гэх бид Улаанбаатар хотын Налайх дүүргийн нутагт орших **Горхи-Тэрэлжийн байгалийн цогцолборт газрын** хилийн зааг дотор **Өвөр хүүшийн ам** хязгаарлалтын бүсэд газар ашиглах (энэхүү) гэрээг байгуулав.

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

Энэхүү гэрээнд салшгүй хэсэг болох дараахь зүйлийг заавал тусгах бөгөөд эдгээрийн бүрдэл дутуу бол гэрээг хүчингүйд тооцох үндэслэл болно.

1. Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны 05 дугаар сарын 01-ны өдрийн А/114 дугаар тушаалын хуулбар

2. Тусгай хамгаалалттай нутгийн удирдлагын газрын даргын 2018 оны 05 дугаар сарын 07-ны өдөр олгосон Улсын тусгай хамгаалалттай нутаг дэвсгэрт газар ашиглах 0171062 дугаарын гэрчилгээ, хавсралтын хамт.

3. Газрын байршил, хэмжээ, хил хязгаар, заагийг тодорхой харуулсан кадастрын зураг, эргэлтийн цэгийг

4. Газрын төлөв байдлын тухай мэдээлэл: Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий болон нарийвчилсан үнэлгээний дүгнэлт

5. Хамгаалалтын захиргаанаас газар ашиглагч иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагад тус газрыг хүлээлгэн өгсөн тухай акт

6. Газрын төлөв байдал чанарын улсын хянан баталгааг Монгол Улсын Засгийн газрын 2003 оны 28 дугаар тогтоолоор баталсан журмын дагуу газрын төлөв байдал, чанарын хянан баталгаа хийлгүүлж баталгаажуулсан баримт.

7. Хамгаалалтын захиргааны менежментийн төлөвлөгөөнд нийцсэн төсөл.

8. Улсын тэмдэгтийн хураамж төлсөн баримт.

9. Тухайн жилд батлагдсан Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө.

Хоёр. Гэрээний нөхцөл

2.1. Газар ашиглах зориулалт: **Аялал жуулчлал**
2.2. Газар ашиглагчид олгосон нийт талбайн хэмжээ : **5.5 га**
2.3. Газрын төлбөрийн хэмжээ: **1020000 (Нэг сая хорин мянган)** төгрөг, (дүүргийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2019.01.14-ны тогтоолоор тогтоосон).

а/ нэгжийн төлбөр **102**

б/ бүгд төлбөр 1 жилд **5610000₮** /Таван сая зургаан зуун арван мянга/ төгрөг

в/ **Төлбөр хийх хугацаа:** Газрын төлбөрийг тэнцүү хэмжээгээр улирал бүрийн эхний сарын 25-ны дотор (хугацаандаа төлсөн байх) **Нийслэлийн Газрын Алба Хаан банк 5749063361** тоот дансанд төлнө.

г/ Эрх бүхий байгууллагын шийдвэрээр газрын төлбөрийн хэмжээ өөрчлөгдөх тохиолдолд гэрээнд өөрчлөлт оруулна. Газрын төлбөрийг шинэчлэн тогтоолгоогүй бол хариуцлагыг газар ашиглагч хүлээнэ.

2018 онд 1 га-/1.200.000 төг/	2019-2023 онд 1 га-/1.020.000 төг/
--------------------------------------	---

2.4. Газар ашиглах гэрээний хугацаа:

а/ эхлэх : **2018-05-07**

б/ дуусах : **2023-05-07**

2.5. Газрын төлбөрийг Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн сайдын шийдвэр гарсан өдрөөс эхлэн тооцно.

Гурав. Газар ашиглагчийн эрх, үүрэг

1. **“ДНДХ”** ХХК нь газрыг зориулалтын дагуу байгаль орчны төлөв байдалд сөрөг нөлөөлөлгүй ашиглан, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын ерөнхий болон нарийвчилсан үнэлгээ, тухайн жилийн Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө, Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг бүрэн хэрэгжүүлсэн талаарх тайланг жил бүр хамгаалалтын захиргаанд тайлагнах.

а. Байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нийт зардал **19,091,400** төгрөг.

б. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нийт зардал **2,800,000** төгрөг байна.

Бүгд зардал **21,891,400** төгрөг.

2. Газар ашигласны төлбөрийн хувь хэмжээг “Газрын төлбөрийн тухай” хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.6 дахь хэсгийг үндэслэн ногдуулж орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлнэ.

3. Газрын төлбөрийг газрыг ашигласан эсэхээс үл хамааран хугацаанд нь бүрэн төлөх, хугацаандаа төлөөгүй тохиолдолд төлбөрийн үнийн дүнгийн 0.5 хувиар хоног тутам алданги төлөх.

4. Энэхүү гэрээний 1/нэг/ хувийг Налайх дүүргийн газрын албанд бүртгүүлнэ.

5. Байгаль орчныг хамгаалах тухай, Газрын тухай, Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай хууль, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай, Ойн тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөх, хуулийн дагуу мод тарих ажлыг жил бүр зохион байгуулж, үр дүнг хамгаалалтын захиргаанд хүлээлгэн өгөх.

6. Үйл ажиллагаа эхлэхдээ гэрчилгээний солбицлын цэгийг тусгай зөвшөөрөл бүхий байгууллагаар тогтоолгон, ерөнхий төлөвлөгөөг батлуулж, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээ, холбогдох бичиг баримтыг хамгаалалтын захиргаанд хянуулж ажил эхлэх зөвшөөрөл авах.

7. Газар ашиглагч нь төслөө өргөтгөх, шинэчлэх тохиолдолд Тусгай хамгаалалттай нутгийн удирдлагын газраас зөвшөөрөл авч, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээг дахин хийлгэж, газар ашиглах гэрээг шинэчлэн байгуулна.

8. ТХГН-ийн тухай хуулийн 37-р зүйлийн 37.2.1 заасны дагуу тусгай хамгаалалттай газрын унаган төрхийг хадгалах, хамгаалах, нөхөн сэргээх талаар авах арга хэмжээ, /усны эх булаг шанд хамгаалах, хориглосон, зөвшөөрсөн, анхааруулсан тэмдэг тэмдэглэгээ, хамгаалалтын хашаа, зогон татах, нөхөн сэргээлт, судалгаа шинжилгээ г.м/ түүнд зарцуулах хөрөнгө тэдгээрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний зардал **жил бүр 1000,000 /нэг сая/** төгрөг.

9. Зориулалтын дагуу үйл ажиллагаа явуулж дууссаны дараа төсөл, төлөвлөгөөнд заасны дагуу газрыг стандарт, норм, шаардлагын дагуу нөхөн сэргээж, хамгаалалтын захиргаанд актаар хүлээлгэн өгнө.

10. Гэрээгээр хүлээсэн үүргээ зохих ёсоор биелүүлж ирсэн бол газар ашиглах гэрчилгээний хугацаа дуусахаас 30 хоногийн өмнө сунгах хүсэлт гаргах.

11. Газар ашиглах гэрээний дагуу хийж гүйцэтгэсэн ажлын тайланг дараа оны 02 дугаар сарын 25-ны дотор хамгаалалтын захиргаанд хүргүүлэн гэрээг дүгнүүлж, төлбөрийн тооцоо нийлсэн акт үйлдэх.

12. Ашиглахаар авсан газрыг хамгаалалтын захиргаанаас газар хүлээлцэх актаар хүлээн авснаас хойш үүссэн бусдын хууль бус үйлдэл, аливаа зөрчил маргааныг иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллага өөрсдөө бүрэн хариуцна.

13. Гэрээгээр ашиглаж байгаа газраа бүхэлд нь буюу зарим хэсгийг бусдад дамжуулан ашиглуулсан нөхцөлд газар ашиглах эрхийг цуцална.

14. Ашиглаж байгаа газар дээр харь зүйлийн мод бут сөөг ургамлыг тарьж үрслүүлэх, ургаж байгаа мод шилжүүлэхийг хориглоно.

15. Зөвшөөрөлгүй худаг гаргах, стандартын бус ариун цэврийн байгууламж барихыг хориглоно.

16. Хамгаалалтын захиргааны зөвшөөрөлгүй зэрлэг амьтан тэжээхийг хориглоно.

17. Гэрээнд заасан албан ёсны хаяг, утас, цахим хаяг өөрчлөгдсөн тохиолдолд 14 хоногийн дотор бичгээр мэдэгдэнэ.

18. Хууль тогтоомжоор олгогдсон бусад эрх, үүрэг, хариуцлага хүлээх

19. Хог хаягдлын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.2.3 аж ахуйн нэгж, байгууллага нь хог хаягдал цуглуулах, тээвэрлэх эрх бүхий иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагатай хог тээврийн үйлчилгээний гэрээ байгуулах

Дөрөв. Хамгаалалтын захиргааны эрх, үүрэг

1. Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн засгийн газрын гишүүний газар ашиглах эрх олгосон тушаал, Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээг үндэслэн газар ашиглуулах тухай гэрээг газар ашиглагчтай байгуулна.

2. Аж ахуйн нэгжийн ашиглах газрын хэмжээ, байршил, хилийн заагийг тогтоох.

3. Ашиглах газрын хилийн заагийг гэрчилгээний солбицлын дагуу тогтоосон эсэхэд хяналт тавих.

4. Газар ашиглалт, хамгаалалтын байдалд хяналт тавьж, иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад чиглэл, даалгавар өгч биелэлтийг хангуулах.

5. Газар ашиглагчаас ашиглалттай холбоотой шаардлагатай бичиг баримтыг гаргуулан авах.

6. Барилга байгууламж барих ажлыг батлагдсан төлөвлөгөөний дагуу гүйцэтгэж байгаад хяналт тавих;

7. Ойг нөхөн сэргээх талаар иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагад чиглэл, даалгавар өгч биелэлтийг хангуулах.

8. Байгаль хамгаалах нөхөн сэргээх арга хэмжээний зардал болон газар ашигласан төлбөрийн зохих хэсгийг байгаль хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах.

9. Гэрээний хэрэгжилтэнд хяналт тавьж, газар ашиглах гэрээг сунгах эсэх саналыг Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлэх.

10. Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээний тайлан, байгаль орчныг хамгаалах төлөвлөгөө болон холбогдох баримт бичгийн хэрэгжилтийг "Тусгай хамгаалалттай газар нутагт аялал жуулчлалын үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд нөлөөлөх байдлыг шалгах хяналтын хуудас"-аар хэрэгжилтийг шалгаж, зөрчлийг арилгуулах.

11. Газар ашиглагчийн гэрчилгээ, гэрээ сунгах талаар ирүүлсэн хүсэлтийг судалж, дүгнэлт гарган Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад санал хүргүүлэх.

Тав. Сум, дүүргийн Засаг даргын эрх, үүрэг

1. Байгаль орчны төрийн захиргааны төв байгууллагын шийдвэр, гэрчилгээг үндэслэн газар ашиглуулах тухай гурвалсан гэрээг байгуулна.

2. Газар ашигласны төлбөрийн хувь хэмжээг "Газрын төлбөрийн тухай" хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.6 дахь хэсгийг үндэслэн ноогдуулж орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлнэ.

3. Газар ашиглагчдын газрын төлбөрийн мэдээллийг жил бүрийн 01 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор хамгаалалтын захиргаа, Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

4. Байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн тухай хуулийн дагуу газар ашиглалтын төлбөрийн 15 хувийг хамгаалалтын захиргаатай хамтран байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх арга хэмжээнд зарцуулах.

5. Гэрээний хэрэгжилтэнд хяналт тавьж, гэрээг жил бүр дүгнэж, гэрчилгээний хугацаа дуусахад сунгуулах хүсэлтэнд санал өгнө.

6. Газар ашиглах гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн тохиолдолд гэрээ цуцлах саналыг Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.

Зургаа. Гэрээг дуусгавар болох тохиолдол

1. Газрыг гэрээний нөхцөлийн дагуу ашиглаагүй зориулалтыг өөрчилсөн, газрын хэмжээг хэтрүүлсэн, Газрын тухай хуулийн 40 дүгээр зүйлийн 40.1.1-40.1.6 дугаар зүйлд заасан нөхцөл бий болсон, гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлээгүй, тусгай хамгаалалттай газрын нийтлэг горимыг 2 удаа зөрчсөн, байгаль орчны нөлөөллийн үнэлгээгээр тавигдсан шаардлагыг биелүүлээгүй, гэрээг дүгнүүлээгүй бол газар ашиглах эрхийг хуульд заасан үндэслэлээр дуусгавар болгож, эрхийн гэрчилгээг хүчингүй болгоно.

Долоо. Бусад зүйл

1. Энэхүү гэрээ нь талууд гарын үсэг зурж баталсан өдрөөс эхлэн хүчин төгөлдөр болно.

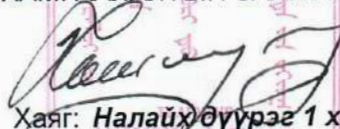
2. Гэрээний биелэлтийг талууд дараа оны 02 дугаар сарын 25-ны дотор дүгнэж, шаардлагатай бол гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулна.

3. Энэхүү гэрээг **2019 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдөр** байгуулж, 4 хувь үйлдэн Байгаль орчны асуудал эрхэлсэн тусгай хамгаалалттай нутгийн удирдлагын газар, хамгаалалтын захиргаа, сум, дүүргийн Засаг дарга, "ДНДХ" ХХК иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага тус бүр нэг хувийг хадгална.

4. Газар ашиглах эрх хүчингүй болсон, гэрээний хугацаа дуусгавар болоход газар дээрх эд хөрөнгийн эрхийн асуудлыг Газрын тухай хуулийн 47 болон 49 дүгээр зүйлд заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

Гэрээ байгуулсан:

ГОРХИ-ТЭРЭЛЖИЙН БЦГ-ЫН
ХАМГААЛАЛТЫН ЗАХИРГААНЫ ДАРГА

/Б.ХАШМАРГАД/

Хаяг: **Налайх дүүрэг 1 хороо Туулын гүүр**
Утас, факс: **98183086**

НАЛАЙХ ДҮҮРГИЙН
ЗАСАГ ДАРГА

/Ч.РАДНААБАЗАР/

Хаяг: **Налайх дүүрэг 2 хороо**
Утас, факс: **70233348**

"ДНДХ" ХХК (иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллага)-ыг
төлөөлж захирал

/С.АМГАЛАНБАТ/

Хаяг: **УБ хот СБД 6 хороо Бага тойруу 28-1 тоот**
Утас: факс: **70002223, 99115376**

ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ

2022 оны 10 сарын 26 өдөр

Дугаар ...

Налайх дүүрэг

Гэрээний зорилго: Дүүргийн нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллагад "Хөдөлмөрийн тухай", "Байгаль орчныг хамгаалах тухай", "Аялал жуулчлалын тухай", "Тусгай хамгаалалттай газар нутгийн тухай", "Хог хаягдлын тухай", "Зөрчлийн тухай" "Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай", "Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай" хууль холбогдох дүрэм, журам, дүүргийн удирдлагаас гарсан тогтоол, шийдвэрийн хэрэгжилтийг хангуулж, төр захиргааны эрх бүхий байгууллагаас дэмжлэг үзүүлэн, хяналт тавих, нөгөө талаас сайн дурын үндсэн дээр орон нутгийн хөгжилд оруулах хувь нэмрийн хүрээнд нийгмийн хариуцлагыг тодорхойлж, хамтран ажиллахтай холбогдон үүсэх харилцааг зохицуулахад оршино.

Нэг. Ерөнхий зүйл

Нэг талаас Дүүргийн удирдлагыг төлөөлж Налайх дүүргийн Засаг даргын орлогч С.Тунгалаг (цаашид "Захиргааны байгууллага" гэх), нөгөө талаас Аж ахуйн нэгж, байгууллагыг төлөөж Налайх дүүргийн хорооны нутаг дэвсгэрт үйл ажиллагаа явуулж байгаа регистрийн дугаартай, "....." ХХК-ийн захирал (цаашид "ААН, байгууллага" гэх) нар нь хамтран дараах нөхцлүүдийг хэлэлцэн тохиролцож, харилцан зөвшөөрснөөр энэхүү гэрээг байгуулав.

1.1. Талууд бие биенийхээ үйл ажиллагааг харилцан хүндэтгэж, гэрээний заалтуудыг чанд мөрдөнө.

1.2. Гэрээг 2% үйлдэж, хоёр тал харилцан тохиролцон гарын үсэг зурснаар хүчин төгөлдөр болох бөгөөд талуудад гэрээний 1 хувийг хадгалуулна.

1.3. Гэрээ нь 2022 оны 10-р сарын 26-ний өдрөөс 2023 оны 10-р сарын 26-ний өдөр хүртэл 1 жилийн хугацаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдөнө.

1.4. Аль нэг талын санаачлагаар гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд гэрээний нэгэн адил хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

Хоёр. Нутгийн захиргааны байгууллагын эрх, үүрэг

2.1. Хууль тогтоомж, дүрэм, журам, төрийн захиргааны болон нутгийн өөрөө удирдах байгууллагаас гаргасан тогтоол, шийдвэрийг аж ахуйн нэгж, байгууллагад сурталчлах ажлыг зохион байгуулж, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгч төрийн үйлчилгээг хөнгөн шуурхай үзүүлнэ.

2.2. Газар ашиглах, эзэмших үйл ажиллагаа явуулж байгаа аж ахуйн нэгж, байгууллага байгаль орчныг хамгаалах, түүний баялагийг зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх талаар хууль тогтоомжинд заасан үүргээ хэрхэн биелүүлж байгаад хяналт тавьж, гарсан зөрчлийг таслан зогсоох арга хэмжээ авах.

2.3. Захиргааны байгууллага нь гэрээний хугацаанд аж ахуйн нэгж, байгууллагын нийгмийн хариуцлагын хүрээнд хийгдсэн аливаа үйл ажиллагааг орон нутгийн иргэдэд тухай бүр нь үнэн зөв мэдээлж ажиллах

2.4. Төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтарч сургалт, семинар, үзэсгэлэн худалдаа болон бусад арга хэмжээнд оролцуулах ажлыг зохион байгуулах

Гурав. Аж ахуйн нэгж, байгууллагын эрх, үүрэг

3.1. Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь өөрийн үйл ажиллагаатай холбоотой хууль тогтоомж, дүрэм, журам, төрийн захиргааны болон нутгийн өөрөө удирдах байгууллагаас гаргасан тогтоол, шийдвэрийг чанд биелүүлж, олон нийтийг хамарсан арга хэмжээ болон нийгмийн дэг журмыг хангах, гэмт хэргээс урьдчилан сэргийлэх ажилд идэвхи санаачлагатай оролцох

3.2. Аж ахуйн нэгж, байгууллага нь орчны 50м хүртэлх газрын ашиглалт хамгаалалт, цэвэрлэгээ, халтиргаа, гулгааг хариуцан тогтмол цэвэрлэх, мод, бут, зүлэг тарьж, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, орчны тохижилтод хувь нэмрээ оруулж, гаднах хаягаа гэрэлтдэг, товгор крилл үсгээр бичиж байршуулах, гэрэлтүүлгийг стандартын дагуу хийж гүйцэтгэх, хог хаягдлын гэрээ байгуулан ажиллах

3.3. Нийслэлийн агаарын бохирдлыг багасгах зорилтын хүрээнд өвлийн улиралд сэргээгдэх эрчим хүчний бие даасан үүсгүүр, стандартын шаардлага хангасан хийн болон цахилгаан халаагуур, бүрэн шаталттай шахмал түлш ашиглах

3.4. Зориулалтын (2-3 хоногийн багтаамжтай) хогийн савтай байж, бохир усны цооног, бие засах газрыг стандартын шаардлага хангасан хөрс бохирдуулахгүй байдлаар шийдэх

3.5. Орон нутгийн нийгмийн халамж дэмжлэг шаардлагатай өрх, иргэдэд чиглэсэн тодорхой үйл ажиллагааг санаачлан хэрэгжүүлэх

3.6. Дүүрэгт ажлын байрыг нэмэгдүүлж, ажиллах хүчний 80 хүртэлх хувьд дүүргийн харьяалалтай иргэдийг хамруулж, ажлын байраар хангах, мэргэжлийн сургалтад хамруулан, чадваржуулах ажлыг зохион байгуулж, ажиллагсдын хөдөлмөр аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн нөхцөл болон, тухайн дүүргийн иргэдийн аюулгүй байдлыг эн тэргүүнд тавьж, ажлын байран дахь аюул

эрсдлийг бууруулах, урьдчилан сэргийлэх чиглэлээр ажилтантай мэдээлэл солилцож, хамтран ажиллах

3.8. Ажилчдыг нийгмийн даатгал, эрүүл мэндийн даатгалд хуулийн дагуу цаг хугацаанд нь хамруулах

3.9. Насанд хүрээгүй хүнийг ажиллуулахыг хориглосон ажлын байрны жагсаалтыг үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон ажиллана. /Хөдөлмөрийн сайдын 2016 оны 02 дугаар сарын 08-ны өдрийн №36 дугаар тушаалаар батлагдсан/

Дөрөв. Гэрээ дуусгавар болох

Дараах тохиолдолд гэрээ дуусгавар болно. Үүнд

4.1. Гэрээг хугацаанаас нь өмнө цуцлах талаар аль нэг тал нөгөө талдаа бичгээр мэдэгдсэн боловч нөгөө тал нь ажлын 14 хоногт багтаан асуудлыг шийдвэрлээгүй эсхүл хариу өгөөгүй тохиолдолд;

4.2. Гэрээний хугацаа дуусаж, цаашид сунгагдахгүй болсон.

4.3. Гэрээний үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн тохиолдолд гэрээг сунгахгүй.

4.4. Давагдашгүй хүчин зүйл /тухайлбал: үер, гал түймэр, газар хөдлөлт зэрэг байгалийн гамшиг, халдварт өвчний тархалт, дайн байлдаан, зэвсэгт мөргөлдөөн, террорист үйлдэл, иргэдийн үймээн, нийтийг хамарсан ажил хаялт, эрх бүхий байгууллагаас гаргасан хорио цээр гэх мэт/-ийн нөхцөл байдлын шууд болон шууд бус үйлчлэлийн улмаас талууд гэрээгээр хүлээсэн үүргээ биелүүлэх боломжгүй тохиолдолд гэрээг хүчингүйд тооцно.

Тав. Нэмэлт нөхцөл

1,500,000 Тогроогийн хандив өгнө
(сүүтэй)

Зургаа. Гэрээний хариуцлага, дүгнэх

6.1. Талууд гэрээний биелэлтэд тавих хяналтыг хамтран хийж, оны эцэст үр дүнг тооцож гэрээг дүгнэнэ.

6.2. Дүүргийн ойн арга хэмжээ болон дүүргийн хөгжилд оруулах хөрөнгө оруулалтын ажлуудыг талууд харилцан зөвшилцөж, тухай бүрт нь шийдвэрлэн хамтран ажиллана.

6.3. Энэхүү гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хангалтгүй биелүүлсэн аж ахуйн нэгж, байгууллага нь Монгол Удсын "Зөрчлийн тухай", "Хог хаягдлын тухай", "Байгаль орчныг хамгаалах тухай" болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага хүлээнэ.

6.4. Холбогдох хууль тогтоомж, стандарт, гэрээгээр хүлээсэн үүргээ давтан зөрчсөн, иргэдийн эрх ашгийг ноцтой хохироосон нь тогтоогдсон нөхцөлд аж ахуйн нэгж, байгууллагын үйл ажиллагааг холбогдох хуулийн байгууллагатай хамтран бүрэн зогсоох арга хэмжээ авна.

ГЭРЭЭ БАЙГУУЛСАН:

ДҮҮРГИЙГ ТӨЛӨӨЛЖ:

ЗАСАГ ДАРГЫН ОРЛОГЧ
..... С.ТУНГАЛАГ

2022 оны 10 сарын 26 өдөр

ХҮНС, ХУДАЛДАА ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ
ХЭЛТСИЙН ДАРГА

20... оны сарын өдөр

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГЫГ
ТӨЛӨӨЛЖ:

" ДНДХ " ХХК-ИЙН

ЗАХИРАЛ

1. Мөнөмөр С.Амгаланбаат

20... оны сарын өдөр

УТАС:

" ДНДХ " ХХК-ИЙН
АЖИЛТАЙ

1. Мөнөмөр С.Амгаланбаат

2022 оны 10 сарын 26 өдөр

УТАС:

БАТЛАВ
 НАЛАЙХ ТОХИЖИЛТ ҮЙЛЧИЛГЭЭ
 ОНӨААТҮГ-ЫН ДАРГЫН АЛБАН ҮҮРГИЙГ
 ТҮР ОРЛОН ГҮЙЦЭТГЭГЧ
 Д.НАЯНБАЯР

БАТЛАВ

Тэргүүлэгч
 Д.Н.Баянбаяр
 БРД:
 ДИХ ХХК
 1118259928
 УЛААНБААТАР ХОТ

ХОГ ХАЯГДЛЫГ АЧИЖ ТЭЭВЭРЛЭХ ГЭРЭЭ

22 06 / 30
 20...оны...сарын...өдөр

№ 2206078

Налайх дүүрэг

НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

ЗОРИЛТ: Хүний эрүүл мэнд, хүрээлэн байгаа орчинд үзүүлэх хортой нөлөөллийг арилгах, ахуйн болон үйлдвэрлэлийн хог хаягдлыг цуглуулах, хадгалах, тээвэрлэх харилцааг зохицуулах, аж ахуйн нэгж байгууллага, ХХЭрхлэгч нэг бүрийн үүрэг хариуцлагыг тодорхойлж дүгнэх, Монгол Улсын Хог хаягдлын тухай хууль, Эрүүл ахуйн тухай хууль, Нийслэлийн ИТХ-ийн Тэргүүлэгчдийн 2009 оны 63-р тогтоолоор батлагдсан “Хот тохижилт, цэвэрлэгээний талаар албан байгууллага, аж ахуйн нэгж, иргэдийн дагаж мөрдөх журам”, “Журамд өөрчлөлт оруулах тухай” Нийслэлийн ИТХ-ийн 2012 оны 61-р тогтоол, Налайх дүүргийн иргэдийн Төлөөлөнчийн Хурлын 2021 оны 07/02 дугаар тогтоолыг хэрэгжүүлэхэд оршино.

Энэхүү гэрээг нэг талаас “Тохижилт Үйлчилгээ” ОНӨААТҮГ-ыг төлөөлж, *С.С.О. Ш.О.О.О.* ААН-ийг төлөөлж *Салх.Н.Б.О.О.О.* бид харилцан тохиролцож 2022 оны 06 сарын 30-ны өдрөөс *1* жилийн хугацаатай байгуулав.

НЭГ: “ТОХИЖИЛТ ҮЙЛЧИЛГЭЭ” ОНӨААТҮГ-ЫН ЭРХ ҮҮРЭГ

1. Аж ахуйн нэгж, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч иргэдийн өөрийн тээврийн хэрэгслээр тээвэрлэсэн сар бүр тогтмол өөрийн тээврийн хэрэгслэлээр түрж булах.
2. Хог тээвэрлэлтийн талаарх санал гомдлыг хүлээн авч тухай бүр нь шуурхай шийдвэрлэж байх.
3. Хог хаягдлын төлбөрийн төсөвт төвлөрүүлсэн даруйд хөнгөн шуурхай үйлчилж тогтоосон хугацаанд хогийг тогтмол дарж устгаж байх.

ХОЁР: ГЭРЭЭТ АЖ АХУЙН НЭГЖИЙН ЭРХ ҮҮРЭГ.

1. Хог хаягдлыг агуулах тусгай тагтай савтай байх, хогоо хогийн цэгт заасан байршилд гаргаж асгаж байх, ил задгай асгах шатаах зэргээр орчин бохирдуулахгүй байх.
2. Дүүргийн ЗДТГ-аас хариуцуулсан болон өөрийн орчны газрынхаа хог хаягдлыг байнга цэвэрлэх болон хог хаягдлыг зайлуулах олон нийтийн ажилд оролцож байх.
3. Хог тээвэрлэлтийн талаарх санал гомдлоо холбогдох байгууллагуудад гаргаж шийдвэрлүүлэх.

ГУРАВ: ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

1. Хог тээврийн дундаж км 1 удаагийн ачилтын үнэ нийт байна. Гэрээний хугацаанд энгийн хог хаягдлыг 30 хоногт удаа байна. Нэмэлтээр ачуулсан тохиолдолд нэмэгдэл төлбөрийг төлнө.
2. Үйлдвэрийн гаралтай (аюултай хог хаягдал, барилга, малын гаралтай) хог хаягдлыг тусгай зориулалтын хог тээврийн авто машинаар нэмэлт төлбөрөөр ачиж тээвэрлэнэ.
3. Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.3. дахь заалтын дагуу хог хаягдал гаргасан төлбөр төгрөгийг удаа бэлэн бусаар Налайх Тохижилт үйлчилгээ

С.С.О. Ш.О.О.О.

ОНӨААТҮГ-ын ХААН банк 5749062084 тоот дансанд "Хог түрэлтийн хураамж" тушааж мөнгө тушаасан баримтыг үндэслэн хог хаягдлыг тээвэрлэнэ.

ДӨРӨВ: ГЭРЭЭНИЙ ХАРИУЦЛАГА

1. Хог тээврийн гэрээ байгуулахгүй, зориулалтын бус газар хог хаягдал хаясан аж ахуйн нэгж, байгууллагыг Хог хаягдлын тухай хуулийн 22.4.2 дугаар заалтын дагуу 150000-250000 төгрөгөөр торгоно.
2. Эрүүл ахуйн тухай хуулийн 22.1.2-т зааснаар энэ хуулийн 4.3.1, 4.3.2, 4.4.1, 4.4.2, 5.2, 5.3, 6.2, 7.1, 7.4, 8.2, 20.1.2, 20.1.3-т заасныг зөрчсөн бол хүнийг хоёр зуун мянган төгрөгөөр, албан тушаалтныг Төрийн албаны тухай хуульд заасан хариуцлага хүлээлгэхээр, хуулийн этгээдийг хоёр сая төгрөгөөс гурван сая төгрөгөөр хяналтын байгууллагын эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын хяналтын улсын байцаагч торгож, үйл ажиллагааг нь зогсоох 22.2-д зааснаар Энэ хуулийн 4.4.3, 4.4.4-т заасныг зөрчсөн бол хүнийг хоёр зуун мянган төгрөгөөр, хуулийн этгээдийг нэг сая төгрөгөөс хоёр сая төгрөгөөр сум, дүүрэг, баг, хорооны Засаг дарга торгох арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

ГЭРЭЭ ХИЙСЭН

НАЛАЙХ	ТОХИЖИЛТ	ҮЙЛЧИЛГЭЭ	ТӨЛӨӨЛЖ
ОНӨААТҮГ-ЫГ ТӨЛӨӨЛЖ			<i>Менгешев</i>
<i>965612561</i>		1	<i>В. Сагдмагт</i>
<i>С.О. ЧТН гэрээ</i>			<i>94104210</i>

Онцгой байдлын ерөнхий газрын даргаар
2021 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдрийн
А/154 дугаар тушаалын 2 дугаар хайрварт

ГАЛЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДЛЫН ДҮГНЭЛТ

Дугаар **0005920**

" ДНДХ " ХХК

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын нэр:

Хаяг: **НАЛАЙХ ДҮҮРГИЙН 6 ДУГААР ХОРОО ӨВӨР ХҮҮШИЙН АМ**

Ажлын байрны зориулалт, үйл ажиллагааны чиглэл:

ЖУУЛЧНЫ БААЗ

Барилга байгууламжид гал унтраах тоног тохооромж, /гал унтраах автомат болон дохиоллын систем, утаа зайлуулах систем, усан хангамж/ анхан шатны багаж хэрэгсэл, бодис материал зэргийг байрлуулсан ашиглахад энхжүү дүгнэлтийг олгоно;
- Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1.3/

Олгосон **2022** он **10** сар **24** өдөр

Хүчинтэй хугацаа **2025** он **10** сар **24** өдөр хүртэл

Дүгнэлт олгосон:

НАЛАЙХ ДҮҮРГИЙН

оймаг, нийслэлийн Онцгой байдлын газар /хэлтсийн/

дарга **ХУРАНДАА**

цолтой

[Signature]
Л.ЧИНБАТ

Дүгнэлт гаргасан:

НАЛАЙХ ДҮҮРГИЙН

оймаг, нийслэлийн Онцгой байдлын газар /хэлтсийн/

Гал түймрийн улсын хяналтын байцаагч **АХМАД**

цолтой

[Signature]
Г.ХАШЧУЛУУН

/гэмдэг дарга/

“ДНДХ” ХХК

ОЙЖУУЛАЛТЫН ТАЙЛАН

Улаанбаатар хот

2023 он

Ойжуулалтын ажлын төсөл

Төслийн зорилго

Сүүлийн жилүүдэд ой хээрийн түймэр ихээр гарч, хулгайгаар мод бэлтгэх, ойн өвчин хортон зэрэг нөлөөллөөс ойн нөөц ихээр хомсдож, улмаар шар шороон шуурга ширүүсч, гол горхины усны түвшин багасаж байна. Мөн үүний зэрэгцээ Дэлхийн дулааралтай холбоотой агаарын температур 0,8-1,0 хэмээр дулаарч, хуурайшиж, хөрсний элэгдэл эвдрэл ихээр явагдаж байгаа өнөө үед ойн талбайг нэмж, ойг нөхөн сэргээх, ойг хамгаалах нь ач холбогдолтой ажил юм.

Төслийг хэрэгжүүлэх газар

Улаанбаатар хотын Налайх дүүргийн Горхи-Тэрэлж БЦГ-т ойжуулалтын төсөл

Төсөл хэрэгжүүлэх байгууллага

“ДНДХ” ХХК

Төсөл хэрэгжүүлэх хугацаа

2018 оны 5 дугаар сарын 15-аас

Төслийн үндэслэл

Одоогийн байдлаар ойн түймэр, модны хорхой зэргээс залуу зулзган ой их хэмжээгээр сүйдсэнийг зориудаар ойжуулж, нөхөн сэргээх шаардлагатай байна.

Төслөөр гүйцэтгэсэн ажлын хэмжээ

Энэхүү төслөөр 3 га газрыг 3000 ширхэг 2 настай хайлаас, 200ш сакура, 300ш ширхэг шинэс мод, 1500ш шар хуайс, 300ш монос модоор ойжуулах бөгөөд 1 га талбайд 2000 ширхэг мод байхаар тооцож нийт талбайд 5300 ширхэг тарьцыг ургамал хооронд 3 метр, мөр хооронд 1,5 метр зайтай талбайд жигд тарисан .

Ойжуулах талбайг урьдчилан сонгож, байршлыг харуулсан зургийг үйлдэн, хөрс, ургамал, үндсэн ойн таксацын үзүүлэлтүүдийг тодорхойлж, ойжуулах талбайн хилийг гаргаж, талбайн өнцгүүдэд шон зоосон.

Мод тарих талбайн эгнээ болон мөрийг жигд байрлуулан жижиг талбайг тэмдэглэж хөрсийг сийрүүлэн хог ургамалыг устгаж, талбайн унанги мод, мөчрийг цэвэрлэнэ.

Талбайн хөрсийг гар аргаар боловсруулах бөгөөд 40-50 см диаметртэй 60 см гүнтэй нүх ухаж модыг суулгасан.

Ойжуулсан талбайг мал амьтнаас хамгаалж иргэдэд анхааруулга санамж өгч, талбайн захад мал билчээхийг хориглосон тэмдэг хийж байршуулсан.

Талбайг байгаль хамгаалагчид хүлээлгэн өгч байнгын хяналттай байлгана.

Энэхүү төслийн ажлыг 2 ойн инженер 20 ойжуулагч хийх бөгөөд ойжуулсан талбайг ажлын хэсэгт шалгуулан актаар хүлээлгэн өгсөн.

Зураг 1. Ойжуулалтын хийж буй байдал

Төслийг хэрэгжүүлэх ойжуулалтын ажлын арга технологи

Энэхүү ойжуулалтын ажлыг мэргэжлийн ойн инженерийн удирдлаган дор чанарын шаардлага хангасан тарьц суулгацаар хийнэ.

Ойжуулах талбай нь хожуул багатай тарьц болон ажилчдыг тээвэрлэн хүргэхэд саадгүй байна .

Ойжуулалт хийх талбай нь шим тэжээл сайтай, ойн орчин нөхцөл алдагдаагүй байна.

Ойжуулалтын ажилд эгнээ хооронд 1,5 м тарьц хооронд 3 м зайтай байршуулан нийт 3 га талбайд тарина. Тарьцыг суулгахдаа эгнээ болон тарьц хоорондын зайг нарийн баримтлан суулгана.

Тарьцыг суулгахдаа үндэс бүрэн орох хэмжээний нүхэнд гэмтэхгүйгээр эгц суулгаж, дараа нь хөрсийг сайтар гишгэж нягтруулна. Модыг суулгасаны дараа оройн хэсгээс нь барьж зөөлөн татаж хөдөлгөөнтэй байгаа эсэхийг шалгана.

Ойжуулалтын ажлыг хийхдээ модны нүх ухагч машин, хүрз болон бусад багажийг ашиглан 2 ойн инженерээр удирдуулан 20 хүн нэг баг болон гар аргаар тарьж гүйцэтгэнэ.

Тарьж суулгасан модны эргэн тойронд ургасан хог ургамалыг устгах, өвчин хортон, гал түймэрээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор ойжуулалт хийсэн талбайдаа ажиглалт хийж шаардлагатай тохиолдолд нөхөн тарилт хийсэн.

Ойжуулсан талбайд хийх арчилгаа

Ойжуулалтын ажил нь зөвхөн тарих, суулгах ажлаар хязгаарлагдахгүй бүхэл бүтэн цогц ажиллагааг шаардана. Юуны өмнө суулгасан хөрсийг нь арчилж сийрүүлэх, хог ургамлыг нь түүж устгах шаардлагатай. Олон наст өвслөг ургамал, ялангуяа үет ургамал нь тарьмал мод сөөгний амьдралтад ихээхэн хор хөнөөл учруулдаг. Өвслөг ургамал нь хөрсний шим тэжээлийн бодис, чийгийг ихээр хомстгож таримал мод сөөгийг сүүдэрлэж өсөлт хөгжилтийг нь саатуулдаг. Иймээс хээр ба ойт хээрийн бүсэд ойг тарьж ургуулсан анхны жилийн ургалтын хугацааны эхэнд хог ургамал устгах ажлыг заавал явуулах шаардлагатай.

Доорх хүснэгтэд ойжуулсан талбайд хийх арчилгааны тоог ой ургалтын бүсээс хамааруулан тогтоосон боловч тухайн ургамалын биологийн онцлог, хөрс элдэншүүлэлтийн чанар, эгнээ хоорондын зай, тарилт суулгалтын шигүүрлийн байдлаас хамаарч тухайн нөхцөлдөө тохируулан хийнэ. Хурдан ургалттай мод сөөгүүдийн титмийн битүүрэл хүртэлх хугацаанд явуулах арчлалтын тоо удаан ургацтайнхаас цөөн байна. Шинээр мод бэлтгэсэн талбайд хийгдэх арчилгаа ойн нөхцөлөө алдсан талбайд хийгдэх арчилгаанаас цөөн байна. Ойн бүсэд хөрсийг хэсэгчлэн боловсруулдаг учраас арчилгаа хийх талбайн хэмжээ бага байх боловч хог ургамалын өсөлт эрчимтэй байдаг.

Ой ургалтын янз бүрийн бүсэд тарьмал ойд хийх арчилгааны тоо

Тарьмал ойн шинэс	Хог ургамал устгах ба хөрс сийрүүлэх арчилгааны тоо				
	Заримдаг цөл хуурай хээрийн бүсэд	Үетэн алаг өвст хээрийн бүсэд	Ойт хээрийн бүсэд	Холимог ба навчит ойд	Шилмүүст ойд
1	5	5	4	3	1
2	5	4	3	2	2
3	4	3	2	1	1
4	3	2	1	1	-
5	2	1	1	-	-
6	2	1	-	-	-
Дүн	21	16	11	7	4

Ойжуулалт хийсэн талбайд зөвхөн хөрс сийрүүлэх хог ургамал устгах төдийгүй ус чийг тогтоох, зэрлэг амьтан малд идүүлэх, түймэр, хортон шавьж, өвчинд нэрвэгдэхээс хамгаалах арга хэмжээг явуулна. Мөн химийн аргаар хог ургамалтай тэмцэх нь үр дүн сайтай байна.

Нарс, хуш, шинэс, гацуураар ойжуулсан талбайд атрациныг 1 га-д 4-6 кг-аар бодож ургалтын хугацааны эхэнд хөрсөнд хийнэ. Шинэсээр нэлэнхүйд нь ойжуулсан талбайд 2,4Д, буюу 2,45-т эфирийг 1 га-д 1,5-2,5 кг хэмжээгээр хэрэглэж болно.

Таримал ойд хийх арчилгааны нэгэн хэлбэр бол нөхөн тарилт юм. Ямар нэг шалтгааны улмаас таримал ой бүхэлдээ буюу зарим хэсэг нь үхэж сөнөх явдал гардаг. Иймээс жил бүр ойжуулсан талбайд тооллого явуулж амьдралтын хувийг тогтоон үхэж хорогдсон ургамлын оронд шинээр мод сөөгийг нөхөн суулгадаг. Хэрэв тарьцын хорогдол бүх талбайд жигд тархалттай, амьдралтын хувь 90% байвал нөхөн тарилт хийхгүй байж

болно. Хорогдол нийт талбайн 25 хувиас дээш бол нөхөн тарилтыг, 90 хувиас дээш бол дахин тарилтыг хийнэ.

Ойжуулалтын ажлыг бүртгэж тооцох, үнэлэх

Ойжуулсан талбайд эхний 2 жил дараалан намрын тооллого явуулна. Ойжуулалтын ажлын үр дүнг тооцоход 10 га хүртэл хэмжээтэй талбайн модны 5%, 10-50 га бол 3%, түүнээс дээш бол 2%-д тооллого явуулна. Ойжуулалтын ажлын үр дүнг дараах хүснэгтээр тооцно.

Ойжуулалтын ажлын үнэлгээний хуваар

Хүснэгт 2

Үнэлгээ	Ойжуулалтын амьдралт, /%/
Сайн	81-100
Хангалттай	51-80
Хангалтгүй	26-50
Муу	25-аас доош

Ойжуулалтын амьдралтын хувийг тооцохдоо анх суулгасан тарьцны тоог амьдарч байгаа модны тоонд харьцуулсан хувиар илэрхийлнэ.

Ойжуулалтын чанарыг илэрхийлэх нөгөө нэг үзүүлэлт нь бүтээмж юм. Үүнийг коэффициентээр илэрхийлнэ. Энэ бүтээмж хэдийчинээ өндөр байх тутам бүтээмж сайн байна.

$$R_n = hn$$

H-тарьцын дундаж өндөр

n-амьдралтын хувь, %

$$R_n = 0,2 \times 55,5 = 11$$

Нийт зардлын хэмжээ

№	Зардлын нэр	Зарлын хэмжээ /төг/
1	Ажилд хэрэглэгдэх материалын зардал	20,747,000₮
2	Хэрэглэгдэх багаж хэрэгсэлийн тооцоо	445,000₮
3	Ажиллах хүчний зардал	13,500,000₮
Нийт		34,692,000₮

Ажилд хэрэглэгдэх материалын зардал

№	Хийгдэх ажил	Хэмжих нэгж	Ажлын хэмжээ /ширхэг/	Нэгжийн үнэ	Нийт үнэ
1	Бензин	Литр	300	1,790₮	537,000₮
2	Тарьц	Ширхэг	100000	200₮	20,000,000₮
3	Хоол хүнс	Төгрөг	30	5,000₮	150,000₮
4	Пайз хийх	Ширхэг	4	15,000₮	60,000₮
Нийт зардал		Төгрөг			20,747,000₮

Хэрэглэгдэх багаж хэрэгсэлийн тооцоо

	төрөл	тоо хэмжээ	нэгжийн үнэ	нийт зардал
1	хүрз	20	10,000₮	200,000₮
2	жоту	15	15,000₮	225,000₮
3	Ажлын бээлий	40	500	20,000₮
нийт				445,000₮

Ажиллах хүчний зардал

№	албан тушаал	хэрэгтэй ажилчдын тоо	цалин /өдөр/	ажиллах өдөр	нийт цалин
1	ойн инженер	2	25,000₮	30	1,500,000₮
2	ойжуулагч	20	20,000₮	30	12,000,000₮
нийт		22			13,500,000₮